

5

RECURSOS E CAPACIDADES PARA O DESENVOLVIMENTO

5.1. Capital humano

5.2. Investigación e tecnoloxía

5.1. Capital humano

A actualización do marco estratéxico europeo para a cooperación no ámbito da educación e da formación (2021-2030) parte do recoñecemento da importancia da educación e da formación á hora de configurar o futuro dun país ou de Europa. Este novo marco descansa sobre cinco prioridades estratéxicas a acadar na próxima década:

- 1.- Aumentar a calidade, a equidade, a inclusión e o éxito de todos no ámbito da educación e da formación.
- 2.- Facer da aprendizaxe permanente e a mobilidade unha realidade para todos.
- 3.- Mellorar as competencias e a motivación na profesión docente.
- 4.- Reforzar a educación superior europea.
- 5.- Dar apoio ás transicións ecolóxica e dixital na educación e a formación e a través destas.

Entre os distintos indicadores de seguimento, que permiten realizar comparacións homoxéneas, salientan por unha banda, a porcentaxe de poboación entre 25 e 34 anos que acada un nivel de educación superior, e, por outra banda, a taxa de abandono temperá da educación e da formación.

No ano 2023 o 53,4% da poboación galega con idades comprendidas entre os 25 e 34 anos posuía estudos superiores, porcentaxe que se sitúa case oito puntos e medio por riba do obxectivo comunitario (45%). No conxunto de España este indicador sitúase no 52% ascendendo na UE-27 ata o 43,1%. Por outra banda, Galicia retoma a senda descendente da taxa de abandono educativo, situándose no 9,1%, unha décima por riba do obxectivo a acadar. Esta taxa de abandono é inferior tanto á estimada no conxunto de España (13,7%) e da UE-27 (9,5%).

O orzamento consolidado inicial da Consellería de Educación, Ciencia, Universidades e Formación Profesional para o exercicio 2024 ascende ata os 2.977,1 millóns de euros, o que representa unha medra do 2,8% respecto ao orzamento inicial do exercicio anterior. Os dous programas máis importantes por volume de crédito seguen correspondendo aos de educación infantil, primaria e ESO (422A) e ensinanza secundaria, formación profesional e outras ensinanzas (422M), que en conxunto concentran o 66,2% do total do orzamento inicial da Consellería, catro décimas máis que no exercicio anterior.

Orzamento consolidado da Consellería de Cultura, Educación, Formación profesional e Universidade 2023-24:
distribución dos créditos segundo programas

	2023		2024		24/23
	(en miles de euros)	(%)	(en miles de euros)	(%)	
Total	2.895.952	100	2.977.114	100	2,8
151A Fomento da lingua galega	10.908	0,4	11.049	0,4	1,3
421A Dirección e servizos xerais de educación	73.873	2,6	56.551	1,9	- 23,4
422A Educación infantil, primaria e ESO	939.049	32,4	970.013	32,6	3,3
422C Ensinanzas universitarias	399.601	13,8	409.452	13,8	2,5
422D Educación especial	55.784	1,9	57.481	1,9	3,0
422E Ensinanzas artísticas	44.434	1,5	44.813	1,5	0,9
422G Ensinanzas especiais	20.812	0,7	21.298	0,7	2,3
422I Formación e perfeccionamento do profesorado	3.003	0,1	3.428	0,1	14,2
422M Ensinanza secundaria e Formación Profesional e outras ensinanzas	967.423	33,4	1.002.313	33,7	3,6
423A Servizos e axudas complementarias da ensinanza	154.359	5,3	161.207	5,4	4,4
423B Prevención do abandono escolar	32.303	1,1	29.807	1,0	- 7,7
431A Dirección e servizos xerais de cultura	10.514	0,4	10.898	0,4	3,7
432A Bibliotecas, arquivos, museos e equipamentos culturais	27.671	1,0	29.006	1,0	4,8
432B Fomento das actividades culturais	44.326	1,5	43.334	1,5	- 2,2
433A Protección e promoción do patrimonio histórico, artístico e cultural	22.098	0,8	22.348	0,8	1,1
561B Investigación universitaria	89.794	3,1	104.118	3,5	16,0

Fonte: Consellería de Facenda, Orzamentos

5.1.1.

A análise do capital humano estrutúrase en catro grandes puntos, nos que se analizará, en primeiro lugar, o ensino non universitario de réxime xeral, onde xunto ao alumnado preséntanse aspectos relativos ás bolsas e axudas, á integración das novas tecnoloxías nas aulas e á formación permanente. En segundo lugar, analízanse as ensinanzas non universitarias de réxime especial, para posteriormente centrarse en terceiro lugar no ensino universitario. En cuarto e último lugar, preséntense os principais indicadores de resultados do ensino.

Ensinanzas non universitarias de réxime xeral

As ensinanzas non universitarias de réxime xeral engloban a educación infantil, a educación primaria e secundaria obrigatoria, o bacharelato, os ciclos formativos ordinarios (Formación Profesional inicial), a educación especial e as ensinanzas de adultos.

Tal como se mostra no **cadro 5.1.2.**, no curso 2023-24 existen en Galicia 1.358 centros de réxime xeral en funcionamento, tres menos que no curso anterior, dos que o 78,9% son de titularidade pública e o 21,1%, privada. O 46% dos centros docentes son centros de educación

primaria ou infantil e primaria, dos que o 95,4% son centros públicos. A maior porcentaxe de centros privados localízase nos centros que imparten conxuntamente educación primaria, ESO e ensinanzas postobrigatorias, xa que os 71 centros existentes en Galicia no último curso son de titularidade privada, fronte aos 10 centros que imparten exclusivamente educación de adultos, que son todos de titularidade pública.

Tal como se observa no **cadro 5.1.3.**, no período 2008-2023, o descenso do número de centros prodúcese tanto nos centros de titularidade pública, con 174 centros menos no dito período (12,2%) como en menor medida nos centros privados, cun descenso do 6% (18 menos).

A redución no número de centros no período 2008-2023 afecta fundamentalmente aos centros que imparten en exclusiva educación infantil, con 114 centros menos, o que supón unha caída do 52,5%, dos que 103 son centros de titularidade pública. Tamén cómpre salientar a caída no número de centros que imparten educación infantil e primaria, que pasan de 683 no ano 2008 a 629 en 2023, 54 centros menos; se ben entre os

Centros docentes en funcionamento 2022-24⁽¹⁾: distribución segundo as ensinanzas que imparten

	Curso 2022-23			Curso 2023-24		
	Total	Centros públicos	Centros privados	Total	Centros públicos	Centros privados
Total	1.361	79,0%	21,0%	1.358	78,9%	21,1%
Educación infantil	106	92,5%	7,5%	103	92,2%	7,8%
Educación infantil e primaria (2)	631	95,4%	4,6%	629	95,7%	4,3%
Educación primaria e ESO (3)	163	39,3%	60,7%	165	38,8%	61,2%
ESO	35	94,3%	5,7%	33	93,9%	6,1%
ESO e ensinanzas postobrigatorias	214	96,7%	3,3%	216	96,8%	3,2%
Ensinanzas postobrigatorias	95	49,5%	50,5%	96	49,0%	51,0%
Educación primaria, ESO e ensinanzas postobrigatorias (3)	71	0,0%	100,0%	71	0,0%	100,0%
Adultos (4)	10	100,0%	0,0%	10	100,0%	0,0%
Educación especial	36	38,9%	61,1%	35	40,0%	60,0%

(1) datos 2023-24 son estimación; soamente se inclúen os centros docentes en funcionamento que imparten ensinanzas de réxime xeral

(2) inclúense os centros que imparten soamente educación primaria

(3) inclúense os centros que, ademais das ensinanzas específicas, imparten o 2º ciclo de educación infantil

(4) inclúense os centros que imparten exclusivamente ensinanzas de adultos

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade, *Datos e cifras do ensino non universitario*

1.358

5.1.2.

dous anos considerados Galicia conta cun centro privado máis que imparte educación infantil e primaria.

Atendendo á distribución provincial, no período 2008-2023, A Coruña rexistrou o descenso no número de centros máis acusado tanto en termos absolutos como porcentuais, coa desaparición do 14,2% dos centros (87 centros menos, dos que 85 son centros públicos e dous privados), por diante das provincias de Lugo e Ourense, con descensos en torno ao 12,5% no número de centros (25 e 23 centros menos respectivamente). A provincia de Pontevedra é a que rexistra a menor desaparición de centros en termos porcentuais, cunha redución do 9,8% (46 centros públicos e 8 privados).

Xunto co número de centros, hai que ter en conta o número de unidades en funcionamento nos mesmos, para poder valorar a capacidade do sistema educativo. Entendemos as unidades en funcionamento nun centro como o grupo de alumnado que ten un mesmo titor e que cursa gran parte do seu horario lectivo conxuntamente. No ano 2023 diminúe o número de unidades en funcionamento tanto nos centros públicos como privados. O número de unidades en funcionamento ascende a 19.376, un 0,3% menos que no ano anterior, dos que 14.561 son públicas (0,2% menos; 31 unidades

en funcionamento menos) e as restantes 4.815, privadas (-0,4%; 21 unidades menos).

Comparado coa situación existente no ano 2008, o número de unidades aumenta un 0,2%, sendo o incremento da poboación de 3 a 17 anos entre os anos 2008 e 2023 do 1,1%. Este aumento do número de unidades prodúcese tan só nos centros privados, con 189 unidades en funcionamento máis (4,1%), en tanto que nos centros públicos se reducen nun 1% (150 unidades menos).

Atendendo á distribución das unidades en funcionamento en centros docentes segundo modalidade de ensinanza, o **cadro 5.1.4.** amosa como dende o ano 2008 ata 2023, a perda de unidades en funcionamento localízase fundamentalmente nos centros específicos de educación infantil e nos centros de educación primaria, perda que non se ve compensada polo incremento de centros mixtos de infantil e primaria. O descenso no número de centros de educación infantil e de educación infantil e primaria (194 centros menos entre os dous anos considerados), ven acompañada dunha caída de 370 unidades en funcionamento en infantil, en primaria e en unidades mixtas infantil/primaria no período sinalado.

Centros docentes en funcionamento 2019-23 ⁽¹⁾: distribución segundo as ensinanzas que imparten

	Centros públicos					Centros privados				
	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total										
2019	1.091	425	149	128	389	284	112	26	30	116
2020	1.082	417	150	128	387	286	114	26	31	115
2021	1.082	416	151	128	387	283	111	26	31	115
2022	1.079	414	150	128	387	282	112	26	30	114
2023	1.075	413	150	128	384	283	113	26	30	114
Educación infantil										
2019	108	47	4	3	54	9	5	-	-	4
2020	101	42	4	3	52	9	5	-	-	4
2021	98	39	4	3	52	9	5	-	-	4
2022	98	38	4	4	52	8	5	-	-	3
2023	95	38	4	3	50	8	5	-	-	3
Educación infantil e primaria										
2019	609	224	86	83	216	31	18	3	2	8
2020	607	221	87	83	216	32	20	3	1	8
2021	584	219	84	73	208	26	17	3	1	5
2022	582	219	83	69	211	25	16	3	1	5
2023	580	218	83	71	208	23	15	3	1	4
Educación primaria e ESO										
2019	64	28	12	8	16	98	24	14	12	48
2020	64	28	12	8	16	101	26	13	14	48
2021	88	32	15	18	23	107	29	13	14	51
2022	60	27	12	5	16	80	24	11	6	39
2023	61	27	12	6	16	88	28	12	7	41
ESO e ensinanzas postobr. (EP)										
2019	285	117	42	30	96	53	21	6	8	18
2020	285	117	42	30	96	55	22	6	9	18
2021	289	120	46	31	92	43	17	3	6	17
2022	286	117	43	31	95	75	30	6	9	30
2023	311	126	48	34	103	64	26	5	7	26
Educación primaria, ESO e EP										
2019	-	-	-	-	-	72	35	3	7	27
2020	-	-	-	-	-	68	32	4	6	26
2021	1	-	-	-	1	66	30	4	6	26
2022	28	4	3	16	5	94	37	6	14	37
2023	28	4	3	14	7	88	34	5	13	36
Educación de adultos										
2019	11	3	3	2	3	-	-	-	-	-
2020	11	3	3	2	3	-	-	-	-	-
2021	3	1	1	-	1	9	3	-	3	3
2022	11	3	3	2	3	-	-	-	-	-
2023	-	-	-	-	-	10	4	1	1	4
Educación especial										
2019	14	6	2	2	4	21	9	-	1	11
2020	14	6	2	2	4	21	9	-	1	11
2021	19	5	1	3	10	23	10	3	1	9
2022	14	6	2	1	5	-	-	-	-	-
2023	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-

(1) os datos do curso 2023 son provisionais

Os datos dun ano correspóndense cos do curso académico que remata nese ano. Cada centro aparece contabilizado unha soa vez. Non se inclúen os centros que imparten exclusivamente o primeiro ciclo de educación infantil. As ensinanzas postobrigatorias comprenden o bacharelato (ordinario e de adultos), os ciclos formativos (ordinarios e de adultos) e a oferta modular de ciclos formativos de adultos. Os centros que, ademais de ensinanzas ordinarias de réxime xeral, imparten ensinanzas de adultos, clasifícanse tendo en conta exclusivamente as ensinanzas ordinarias. En "educación infantil e primaria" están incluídos os centros que imparten só educación primaria. En "Educación primaria e ESO" e "Educación primaria, ESO e ensinanzas postobrigatorias" están incluídos os centros que, ademais das ensinanzas especificadas, imparten o segundo ciclo de educación infantil. En "adultos" inclúense os centros que imparten exclusivamente ensinanzas de adultos.

Fonte: IGE, Ensinanza non universitaria,

5.1.3.

Unidades en funcionamento en centros docentes de réxime xeral en Galicia 2008 e 2023 ⁽¹⁾: distribución segundo as ensinanzas que imparten

	Total de centros				Centros públicos		Centros privados		
	2008	2023	2008	2023	2008	2023	2008	2023	
	(%)		(%)		(% sobre o total de centros)				
Total	19.337	100	19.376	100	76,1	75,1	23,9	24,9	
Infantil	3.412	17,6	2.711	14,0	73,7	68,8	26,3	31,2	
Primaria	6.937	35,9	6.463	33,4	74,4	72,5	25,6	27,5	
Mixtas infantil/primaria	121	0,6	926	4,8	100,0	94,1	0,0	5,9	
ESO	4.602	23,8	4.306	22,2	74,0	72,4	26,0	27,6	
Formación profesional básica	-	-	427	2,2	-	84,5	-	15,5	
Ciclos formativos de grao medio ordinarios	785	4,1	932	4,8	81,7	80,9	18,3	19,1	
Ciclos formativos de grao superior ordinarios	759	3,9	1.061	5,5	81,0	77,9	19,0	22,1	
Bacharelato ordinario	1.600	8,3	1.410	7,3	80,5	81,7	19,5	18,3	
Programas de cualificación profesional inicial	236	1,2	..	ND	86,0	ND	14,0	ND	
Ensinanzas básicas iniciais e ESO adultos	324	1,7	177	0,9	92,3	97,7	7,7	2,3	
Ciclos formativos de adultos	181	0,9	491	2,5	100,0	100,0	0,0	0,0	
Bacharelato de adultos	153	0,8	48	0,2	98,7	100,0	1,3	0,0	
Educación especial	227	1,2	395	2,0	59,9	47,1	40,1	52,9	
Programas formativos	ND	ND	29	0,1	ND	100,0	ND	0,0	

(1) os datos do curso 2023 son provisionais

(ND): non dispoñible

(-): non procede

Fonte: IGE, Ensinanza non universitaria

5.1.4.

Xunto a este descenso cómpre mencionar a redución de unidades no caso do bacharelato, tanto ordinario (190 menos) como para adultos (105 menos); tamén se reducen en 296 as unidades en funcionamento en centros de ESO. Fronte a estas caídas, dende o ano 2008 ata 2023 increméntanse as unidades en funcionamento nos centros que imparten ciclos formativos ordinarios, tanto de grao medio (147 unidades máis) como superior (302 unidades máis); en centros que imparten ciclos formativos para adultos (310 unidades máis); así como en centros de educación especial (168 unidades máis).

Como reflicte o **cadro 5.1.5.**, a caída do número de unidades en funcionamento nos centros públicos docentes prodúcese tanto nas zonas densamente poboadas como nas zonas intermedias. Dunha banda, as zonas densamente poboadas contan cun total de 5.008 unidades en funcionamento e as denominadas zonas intermedias, con 6.041 unidades (19 unidades menos en cada unha das áreas). Doutra banda, o ámbito rural (zonas pouco poboadas) conta con 3.512 unidades, sete máis que no ano anterior.

Os datos recollidos na publicación “Datos e cifras do ensino non universitario 2023-24”, editada pola Consellería de Educación, Ciencia, Universidades e Formación Profesional, reflicten o incremento no número de profesores no último curso. Este incremento ven motivado pola evolución do profesorado nos centros públicos, cunha medra interanual do 1,7%, 529 profesores e profesoras máis. Pola contra, nos centros privados o profesorado descende un 1,5% (37 menos), en tanto que permanece estable nos centros concertados (2 máis). Tras esta evolución, oito de cada dez profesores dan clase nos centros públicos; en concreto, dos 39.161 profesores e profesoras en Galicia, 1,3% máis que no curso precedente, 31.100 persoas están nos centros públicos.

Analizando a distribución por sexos do profesorado de réxime xeral, o informe anual do Consello Escolar do Estado 2023 sinala a importante presenza de mulleres nas ensinanzas de réxime xeral, tanto nas distintas etapas educativas como nas diferentes CCAA. En concreto, a presenza de mulleres en Galicia é superior á media do Estado, así no curso 2021-2022 (último dato dispo-

Centros públicos de réxime xeral e unidades en funcionamento de ensinanza non universitaria por grao de urbanización 2022-23

Grao e subgrao de urbanización	Centros		Unidades en funcionamento en centros públicos	
	2023	2022	2023	2022
ZDP	443	442	5.008	5.027
ZIP	499	502	6.041	6.060
ZIP alta	368	371	4.557	4.572
ZIP baixa	131	131	1.484	1.488
ZPP	416	417	3.512	3.505
ZPP alta	102	102	1.171	1.172
ZPP baixa	235	236	1.655	1.646
ZPP intermedia	79	79	686	687

Fonte: elaboración propia a partires de datos do IGE

Alumnos matriculados en centros de réxime xeral en funcionamento de ensinanza non universitaria por grao de urbanización ⁽¹⁾

2023			
Grao e subgrao de urbanización	Educación Infantil	Educación Primaria	Educación secundaria obrigatoria (ESO)
ZDP	21.070	52.913	40.433
ZIP	20.317	49.969	38.090
ZIP alta	15.645	38.695	29.163
ZIP baixa	4.672	11.274	8.927
ZPP	10.665	24.561	15.688
ZPP alta	3.840	9.066	6.522
ZPP baixa	4.865	10.782	5.521
ZPP intermedia	1.960	4.713	3.645

2022			
Grao e subgrao de urbanización (2)	Educación Infantil	Educación Primaria	Educación secundaria obrigatoria (ESO)
ZDP	22.137	53.242	39.471
ZIP	21.446	50.495	37.332
ZIP alta	16.577	39.025	28.529
ZIP baixa	4.869	11.470	8.803
ZPP	10.981	24.379	15.499
ZPP alta	3.919	9.019	6.443
ZPP baixa	4.993	10.638	5.490
ZPP intermedia	2.069	4.722	3.566

(1) Centros sostidos con fondos públicos

Fonte: elaboración propia a partires de datos do IGE

5.1.5.

Profesorado nos centros de ensino non universitario 2022-2024 ⁽¹⁾: distribución segundo ensino impartido e titularidade do centro

	Curso 2022-23				Curso 2023-24			
	Total	Ensinanza Pública	Ensinanza concertada	Ensinanza privada	Total	Ensinanza Pública	Ensinanza concertada	Ensinanza privada
Profesores	38.667	30.571	5.620	2.476	39.161	31.100	5.622	2.439

(1) os datos do curso 2021-22 son provisionais; os do curso 2022-23 son estimacións

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade, *Datos e cifras do ensino non universitario*

5.1.6.

ñible), o 74,1% do profesorado de ensinanzas de réxime xeral en Galicia son mulleres (72,3% no Estado), situándose esta porcentaxe no 84,4% no caso da Educación infantil e primaria (83,8% de media no Estado) e no 61,6% na ESO e Formación Profesional (59,9% de media no Estado).

O factor idade do profesorado é importante para a análise das necesidades do sistema e as súas consecuencias, xa que permite coñecer o grao de envellecemento do colectivo e dispor de criterio para a definición das taxas de reposición necesarias e para constatar a súa evolución. No que ao profesorado de secundaria se refire, o devandito informe anual do Consello Escolar reflicte que o grupo de profesores e profesoras menores de 30 anos supón no conxunto do Estado o 6% do total, representando en Galicia este o grupo tan só o 2,9% do total, a porcentaxe máis reducida de todas as CC.AA., lonxe do 11,1% de Navarra ou o 9% de A Rioxa. No extremo oposto, o grupo de maior idade con máis de 60 anos representa de media no Estado o 5,7% do total, fronte ao 7,7% do total en Galicia, a terceira máis elevada tras Madrid, cun 8,3%, e País Vasco, co 7,8%, ademais de Ceuta e Melilla que superan o 9%. Asemade, cómpre indicar que o 39,8% do profesorado en Galicia ten de 50 a 59 anos fronte ao 32,2% en España.

No que aos mestres e mestrás se refire, Galicia é a segunda CA con menor peso relativo do profesorado menor de 30 anos tan só superado por Estremadura (6,3% e 4,5%, respectivamente). En España, o seu peso relativo é do 9,7%, situándose en Navarra no 22% e superando o 15% en Madrid. Os mestres e mestrás cunha

idade superior a 50 anos representa en Galicia o 34,8% do total (29,1% en España), o que a sitúa como a terceira comunidade autónoma co peso máis elevado tras Canarias (41,2%) e País Vasco (38,3%).

Segundo datos da Consellería de Educación, Ciencia, Universidades e Formación Profesional, no curso 2023-2024 o alumnado matriculado en Galicia ascende a 382.415 persoas, dos que o 92% é alumnado do ensino de réxime xeral e o 8% restante correspóndese con alumnos do réxime de adultos. Tal como acontece no curso anterior, o descenso do alumnado prodúcese no caso do réxime xeral, cunha caída do 0,6% (346 alumnas e alumnos menos), o que contrasta coa medra experimentada no caso do réxime de adultos, cun incremento do 6,2% (1.796 alumnos e alumnas máis).

Dentro das ensinanzas de réxime xeral, o maior descenso de matriculacións prodúcese na educación infantil, que no curso 2023-2024 redúcese en 2.880 nenas e nenos respecto ao curso anterior, o que supón un descenso do 5,4%; situándose esta caída no 0,7% no caso da educación primaria (906 alumnos e alumnas menos). Por contra, hai que destacar o incremento do 1,4% (1.358 matriculacións máis) na ESO e do 0,7% nos ciclos formativos ordinarios (267 persoas máis). O alumnado en bacharelato mantense estable no último curso ao contar con tan só cinco alumnos menos.

En función do grao de urbanización dos concellos onde está localizado o centro, o 20,5% dos alumnos matriculados en educación infantil no ano 2023 en Galicia localízanse en zonas pouco poboadas, así como o

Alumnado matriculado 2022-2024 (1): distribución segundo ensino e titularidade do centro

	Curso 2022-23				Curso 2023-24			
	Total	Centros Públicos	Centros Privados		Total	Centros Públicos	Centros Privados	
			Ensinanzas concertadas	Ensinanzas non concertadas			Ensinanzas concertadas	Ensinanzas non concertadas
			(% sobre o total de alumnado)				(% sobre o total de alumnado)	
Total	382.761				382.415			
Réxime xeral	353.960	72,4	23,4	4,2	351.818	72,4	23,4	4,2
Bacharelato ordinario	33.074	82,2	-	17,8	33.069	82,2	-	17,8
Ciclos formativos ordinarios	39.728	76,5	16,6	7,0	39.995	76,2	16,7	7,1
Educación infantil	52.997	71,0	27,2	1,8	50.117	71,0	27,2	1,8
Educación primaria	130.196	70,7	27,2	2,1	129.290	70,7	27,2	2,1
ESO	96.716	70,9	26,5	2,6	98.074	70,9	26,5	2,6
Educación especial	1.249	44,3	55,7	-	1.273	48,2	51,8	-
Réxime de adultos	28.801				30.597			
Nivel I, Nivel II, Ed.Sec.Adultos (Nivel III)	4.867				4.422			
Oferta modular / Ciclos formativos	16.862				18.198			
Formación Profesional Dual	1.735				2.952			
Bacharelato	3.350				3.058			
Ensinanzas non regradas	1.987				1.967			

(1) os datos do curso 2022-23 son provisionais; os do curso 2023-24 son estimacións
Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade, Datos e cifras do ensino non universitario

5.1.7.

19,3% dos alumnos de educación primaria e o 16,7% de ESO, porcentaxes lixeiramente superiores aos do ano anterior no caso da educación infantil e primaria (20,1% e 19%, respectivamente) (**cadro 5.1.5.**).

No que respecta á evolución do alumnado que cursa o bacharelato ordinario e a súa distribución segundo modalidades, cómpre mencionar que no curso 2022-23 coa implantación da LOMLOE no 1º curso de bacharelato, a modalidade de Artes divídese en dúas vías: vía de Artes Plásticas, Imaxe e Deseño e a vía de Música e Artes Escénicas; a modalidade de Ciencias pasa a denominarse Ciencias e Tecnoloxía; mantense a modalidade de Humanidades e Ciencias Sociais; e xorde a nova modalidade Xeral. No curso de 2º de bacharelato as modalidades continúan a ser as da LOMCE: Artes, Ciencias e Humanidades e CCSS.

No curso 2023-24 o bacharelato de humanidades e ciencias sociais, e o de ciencias e tecnoloxía concentran o 46,8% e 45,8% das matriculacións respectivamente; en tanto que a porcentaxe de alumnado que optou por un bacharelato na rama de artes foi do 6%,

optando polo novo bacharelato xeral o 1,4% do alumnado.

A distribución segundo sexos do alumnado de bacharelato ordinario mostra o predominio das matriculacións de mulleres nas modalidades de artes e humanidades e ciencias sociais. No último curso, o 77,1% das matriculacións na modalidade de artes corresponden a mulleres, oito puntos máis que no curso 2015-16, situándose esta porcentaxe no 58,2% no caso das humanidades e ciencias sociais (59,3% no curso 2015-16). Por contra, as mulleres representan o 46,8% das persoas matriculadas no bacharelato de ciencias e tecnoloxía.

No concernente á Formación Profesional (**cadro 5.1.9.**), o alumnado matriculado nos ciclos formativos ordinarios ascendeu a 57.993 persoas no curso 2022-23, segundo os datos de avance recollidos en EDUCAbase, o que supón un aumento do 1,4% respecto ao curso anterior (809 alumnos e alumnas máis). No curso 2022-22, o 53% das persoas matriculadas en FP o están en ciclos de grao superior (30.750 matriculacións), o 38,8%

Alumnado matriculado en bacharelato ordinario 2015-24: distribución segundo modalidade

	2015/16		2020/21		2021/22		2022/23		2023/24	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
Total	14.702	16.457	15.244	17.639	15.594	17.839	15.402	17.657	15.225	17.576
Artes	483	1.070	457	1.304	454	1.363	439	1.479	432	1.461
Ciencias	8.541	7.112	8.514	7.393	8.371	7.498	3.921	3.577		
Ciencias e tecnoloxía							4.396	3.764	8.443	7.428
Humanidades e ciencias sociais	5.678	8.275	6.273	8.942	6.769	8.978	6.518	8.713	6.101	8.501
Xeral							128	124	249	186
(% sobre o total de alumnos en cada curso)										
Artes	3,3	6,5	3,0	7,4	2,9	7,6	2,9	8,4	2,8	8,3
Ciencias	58,1	43,2	55,9	41,9	53,7	42,0	25,5	20,3	-	-
Ciencias e tecnoloxía							28,5	21,3	55,5	42,3
Humanidades e ciencias sociais	38,6	50,3	41,2	50,7	43,4	50,3	42,3	49,3	40,1	48,4
Xeral							0,8	0,7	1,6	1,1

A partires do 2015/16 a modalidade de humanidades e ciencias sociais constará das submodalidades de humanidades e de ciencias sociais.

Coa implantación da LOMLOE, no curso 2022-23, no 1º de bacharelato, a modalidade de ciencias pasa a denominarse Ciencias e Tecnoloxía

Coa implantación da LOMLOE, no curso 2022-23, no 1º de bacharelato, o surxe a nova modalidade de Xeral

Os datos do curso 2022-23 son provisionais; os do curso 2023-24 son estimacións

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade, *Datos e cifras do ensino non universitario*

5.1.8.

Peso relativo do alumnado matriculado en Formación Profesional sobre o total do ensino

	Curso 2015/16			Curso 2022/23		
	Total ensino	Ciclos Formativos de FP	FP / Total ensino (%)	Total ensino	Ciclos Formativos de FP	FP / Total ensino (%)
Galicia	403.373	49.303	12,2	401.909	57.993	14,4
Total	8.113.239	765.675	9,4	8.322.694	1.080.963	13,0

Fonte: Ministerio de Educación y Formación Profesional, *EDUCAbase*

5.1.9.

nos de grao medio (22.500 persoas) e o 8,2% restante (4.743 persoas) na formación profesional básica. O peso relativo das matriculacións en ciclos formativos no total do alumnado galego é do 14,4%, cando no curso 2015-16 era do 12,2%, un incremento de 2,2 puntos porcentuais, lixeiramente inferior ao rexistrado no conxunto do Estado, que entre os anos sinalados foi de 3,6 puntos porcentuais, pasando do 9,4% no curso 2015-16 ao 13% no curso 2022-23.

Os datos publicados polo Ministerio de Educación e Formación Profesional para o curso 2022-23 indican que Galicia presenta un peso relativo das matricula-

cións en ciclos formativos superior á media estatal (13%), tan só superado polo rexistrado en Cataluña (15,4%), A Rioxa (14,8%) e Cantabria (14,5%).

A Formación Profesional Básica está concibida como unha ensinanza modular, destinada a mozos e mozas entre quince e dezasete anos, que ten como finalidade específica que o alumnado adquira competencias que faciliten a súa transición á vida activa ou a súa continuidade no sistema educativo. A súa duración é de 2.000 horas, equivalentes a dous cursos académicos a tempo completo; unha duración que poderá ser ampliada a tres cursos académicos nos casos en que os ci-

Alumnos matriculados en formación profesional básica

	Curso 22-23				Curso 23-24			
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
	(%)				(%) (1)			
Actividades físicas e deportivas	12	4	0,3	0,3	22	5	0,6	0,3
Administración e xestión	276	331	7,8	22,7	260	325	7,2	21,7
Agraria	139	45	3,9	3,1	131	66	3,6	4,4
Artes gráficas	36	64	1,0	4,4	50	57	1,4	3,8
Comercio e márketing	113	185	3,2	12,7	134	178	3,7	11,9
Edificación e obra civil	40	1	1,1	0,1	43	2	1,2	0,1
Electricidade e electrónica	615	51	17,4	3,5	607	52	16,8	3,5
Fabricación mecánica	277	8	7,8	0,5	285	9	7,9	0,6
Hostalaría e turismo	173	155	4,9	10,6	189	170	5,2	11,3
Imaxe persoal	60	246	1,7	16,9	61	262	1,7	17,5
Industrias alimentarias	28	31	0,8	2,1	32	28	0,9	1,9
Informática e comunicacións	800	213	22,6	14,6	801	218	22,1	14,5
Instalación e mantemento	30	2	0,8	0,1	38	-	1,0	-
Madeira, moble e cortiza	233	17	6,6	1,2	245	17	6,8	1,1
Marítimo-pesqueira	18	-	0,5	-	11	-	0,3	-
Servizos socioculturais e á comunidade	27	19	0,8	1,3	14	11	0,4	0,7
Téxtil, confección e pel	22	60	0,6	4,1	22	64	0,6	4,3
Transporte e mantemento de vehículos	635	24	18,0	1,6	676	37	18,7	2,5

(1) % sobre o total da familia

5.1.10.

clos formativos sexan incluídos en programas ou proxectos de formación profesional dual, que analizaremos posteriormente.

O número estimado de alumnos e alumnas matriculados nos ciclos formativos ordinarios da FP Básica no curso 2023-24 foi de 5.122 persoas, 132 máis que no curso anterior, das que 3.621 son homes e 1.501 mulleres.

A desagregación por sexos dos alumnos matriculados por familias profesionais (**cadro 5.1.10.**) mostra a existencia de distintas preferencias profesionais. Neste senso, no ámbito da Formación Profesional básica, no curso 2023-24 as mulleres matricúlanse principalmente nas modalidades de Administración e xestión (21,7%), imaxe persoal e comercio e informática e comunicacións (17,5% e 14,5% respectivamente), por tanto estas tres modalidades concentran o 53,6% das alumnas matriculadas. No que respecta aos homes, as tres primeiras ramas en importancia segundo o alumnado matriculado concentran o 57,6% das matriculacións: informática e comunicacións (22,1%), transporte e mantemento de vehículos (18,7%), e electricidade e

electrónica (16,8%) .

No que respecta aos ciclos formativos de grao medio e superior, o **cadro 5.1.11.** mostra as matriculacións por sexos, distribuídas por familias profesionais. No que atinxe aos ciclos formativos ordinarios de grao medio, aos que se accede co título de graduado en educación secundaria, co título de formación profesional básica ou mediante unha proba de acceso, no curso 2023-24 había un total de 24.332 persoas matriculadas en Galicia, 11.024 mulleres e 13.308 homes. Analizando as modalidades profesionais, salienta que o 38,5% das mulleres matricúlanse na modalidade de sanidade, seguido polas matriculacións en Administración e xestión e a de servizos socioculturais e á comunidade (18,1% e 10,9%, respectivamente), en tanto que as matriculacións máis numerosas no caso dos homes corresponde á familia profesional de electricidade e mecánica (15,1%), transporte e mantementos de vehículos (13,4%) e informática e comunicacións, co 12,2% das matriculacións.

Os ciclos formativos de formación profesional de grao superior son ensinanzas modulares que inclúen un mó-

Alumnos matriculados en ciclos formativos según as familias profesionais. Curso 2023-24 ⁽¹⁾

	2023/2024							
	Ciclos formativos de grao medio		Ciclos formativos de grao superior		Ciclos formativos de grao medio		Ciclos formativos de grao superior	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
					(%)	(%)	(%)	(%)
Actividades físicas e deportivas	298	91	968	309	2,24	0,83	5,38	1,90
Administración e xestión	1.280	1.987	1.695	2.849	9,62	18,02	9,43	17,50
Agraria	339	148	584	329	2,55	1,34	3,25	2,02
Artes gráficas	202	196	71	120	1,52	1,78	0,39	0,74
Comercio e márketing	486	530	1.248	1.469	3,65	4,81	6,94	9,03
Edificación e obra civil	75	25	332	254	0,56	0,23	1,85	1,56
Electricidade e electrónica	2.011	99	1.923	161	15,11	0,90	10,70	0,99
Energía e auga	17	4	311	47	0,13	0,04	1,73	0,29
Fabricación mecánica	1.218	49	672	54	9,15	0,44	3,74	0,33
Hostalaría e turismo	558	437	711	1.101	4,19	3,96	3,96	6,76
Imaxe e son	195	78	818	516	1,47	0,71	4,55	3,17
Imaxe persoal	145	773	43	567	1,09	7,01	0,24	3,48
Industrias alimentarias	208	365	153	182	1,56	3,31	0,85	1,12
Industrias extractivas	25	4	-	-	0,19	0,04	-	-
Informática e comunicacións	1.625	206	4.280	1.024	12,21	1,87	23,81	6,29
Instalación e mantemento	599	28	897	101	4,50	0,25	4,99	0,62
Madeira, moble e cortiza	479	78	200	77	3,60	0,71	1,11	0,47
Marítimo-pesqueira	242	28	422	47	1,82	0,25	2,35	0,29
Química	87	159	261	337	0,65	1,44	1,45	2,07
Sanidade	1.225	4.242	724	2.693	9,20	38,48	4,03	16,54
Seguridade e medio ambiente	-	-	180	160	-	-	1,00	0,98
Servizos socioculturais e á comunidade	177	1.203	527	3.570	1,33	10,91	2,93	21,93
Téxtil, confección e pel	34	167	44	241	0,26	1,51	0,24	1,48
Transporte e mantemento de vehículos	1.783	127	912	69	13,40	1,15	5,07	0,42

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade. Secretaría Xeral Técnica.

5.1.11.

dulo de formación en centros de traballo que se desenvolve nunha empresa. A estes ciclos accédese co título de bacharelato, co título de técnico ou mediante unha proba de acceso. No curso 2023-24 en Galicia hai 34.253 persoas matriculadas, 16.277 mulleres e 17.976 homes. Nos ciclos formativos de grao superior as mulleres matricúlanse maioritariamente nas modalidades de servizos socioculturais e á comunidade (21,9%), Administración e xestión (17,5%) e sanidade (16,4%); mentres que entre os homes a modalidade con máis matriculacións son as de informática e comunicacións (23,8%), electricidade e electrónica (10,7%) e Administración e xestión (9,4%).

Para finalizar a análise das matriculacións en Formación Profesional cómpre destacar os proxectos de Formación Profesional Dual (FP dual), caracterizada porque a formación é compartida entre o centro educativo e a empresa, ben a través de contratos de formación e

aprendizaxe, ben por bolsa, cunha duración máxima de tres anos. Segundo os datos provisionais publicados pola Consellería de Educación, Ciencia, Universidade e Formación Profesional, a oferta de ciclos formativos para o curso 2022-23 foi de 200 ciclos, dos que 87 son de grao medio e 113 de grao superior.

Atendendo á distribución provincial, A Coruña oferta un total de 104 ciclos formativos, Pontevedra 43, Lugo 29 e finalmente 24 en Ourense. Cómpre resaltar que no último ano incorporáronse como novidade un total de 47 ciclos ou ensinanza de FP dual, dos que 24 incorporáronse en centros da provincia da Coruña, dez en centros de Pontevedra, sete en centros de Ourense e seis en centros de Lugo.

O número total de convenios en vigor a 31 de decembro de 2022 ascende a 892, dos que 778 foron asinados neste último ano. A este respecto hai que ter en contra

Alumnado estranxeiro 2022-24 ⁽¹⁾: distribución segundo ensino

	Curso 2022-23	Curso 2023-24
Réxime xeral	17.835	19.549
Bacharelato ordinario	873	945
Ciclos formativos ordinarios	2.194	2.262
Educación infantil	2.405	2.680
Educación primaria	7.159	8.080
ESO	5.204	5.582
Réxime adultos	3.558	3.435

(1) os datos do curso 2022-23 son provisionais; os do curso 2023-24 son estimacións

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade, *Datos e cifras do ensino non universitario*

5.1.12.

que, se ben ata o curso 2022/2023 era habitual elaborar un só convenio para cada proxecto de FP Dual, que podía estar asinado por un grupo de centros, ensinanzas ou empresas, dende o curso 2022-2023 modificouse o procedemento e de modo xeral pasouse a elaborar un convenio para cada centro, ensinanza e empresa, de modo que o número de convenios asinados incrementouse considerablemente con respecto ao ano anterior.

Finalmente, o alumnado de FP dual no curso 2022-2023 ascendeu a 1.934 persoas, en torno a 400 máis que no curso anterior, das que 773 estaban matriculados de ciclos de grao medio e 1.161 en ciclos de grao superior.

En paralelo ao incremento de poboación estranxeira residente en Galicia, no curso 2023-24 medra novamente o alumnado estranxeiro matriculado no ensino de réxime xeral. No último curso Galicia conta con 19.549 alumnos e alumnas estranxeiras, o que representa un incremento do 9,6%, 1.714 persoas máis. O alumnado estranxeiro aumenta en todas as modalidades de estudo, sendo máis pronunciado no caso da educación primaria, con 921 alumnas e alumnos estranxeiros máis no último curso (12,9% máis), seguido polo alumnado en ESO, con 376 persoas máis (7,3%). Por contra, e a diferenza do que acontece no curso anterior, descende o alumnado no caso do réxime de adultos, que se sitúa en 3.435 persoas, un 3,5% menos que no curso anterior (123 persoas menos) (**cadro 5.1.12.**).

• Bolsas e axudas

Tal como define o Ministerio de Educación e Formación profesional, enténdese por becas e axudas ás que pode optar o alumnado, as transferencias destinadas a estudantes e fogares, ben directas ou ben a través de institucións educativas, pagos en especies e reducións de prezos ou beneficios fiscais, cuxa concesión está suxeita ao cumprimento de requisitos socioeconómicos e/ou académicos e necesitan dunha solicitude previa por parte do interesado. Xunto a estas becas existen outros sistemas de financiamento de libros e material escolar que non se contabilizan como becas (programas de gratuidade e outros programas que non teñen carácter universal) e que Administracións educativas como a galega conceden nos niveis obrigatorios, así como axudas individualizadas por servizos complementarios (transporte, comedor e internado) que se prestan, en caso necesario, para facilitar a escolarización no ensino obrigatorio do alumnado nun municipio distinto ao da súa residencia.

No curso 2021-22 (último dato dispoñible, **cadro 5.1.13.**), concedéronse en Galicia un total de 322.797 bolsas e axudas, o que representa o 7,4% das concedidas no conxunto do Estado. Do total de axudas, o 51,3% corresponden a axudas concedidas pola Administración autonómica (165.589) e o 48,7% (157.208) son outorgadas pola Administración central.

Bolseiros, bolsas e axudas concedidas e importe das axudas 2021-22: distribución segundo ensino e administración financiadora

	España			Galicia			Galicia / España		
	Todas Admóns.	Ministerio	CC.AA.	Todas Admóns.	Admón. Central	Admón. CC.AA.	Todas Admóns.	Ministerio	Admón. CC.AA.
	(%)								
Bolseiros	2.721.515	1.933.075	1.493.534	206.147	73.892	132.255	7,6	3,8	8,9
E. Obligatorias, E. Infantil e E. Especial	1.498.577	231.686	1.266.891	140.886	16.185	124.701	9,4	7,0	9,8
E. postobligatorias non universitarias	596.191	468.601	127.590	37.232	31.329	5.903	6,2	6,7	4,6
E. universitarias	626.747	1.232.788	99.053	28.029	26.378	1.651	4,5	2,1	1,7
Bolsas e axudas (1)	4.354.154	1.805.479	1.843.581	322.797	157.208	165.589	7,4	8,7	9,0
E. Obligatorias, E. Infantil e E. Especial	1.795.050	231.686	1.563.364	173.507	16.185	157.322	9,7	7,0	10,1
E. postobligatorias non universitarias	1.195.601	1.046.099	149.502	76.544	70.060	6.484	6,4	6,7	4,3
E. universitarias	1.363.503	527.694	130.715	72.746	70.963	1.783	5,3	13,4	1,4
Importe (miles de euros)	3.113.440,9	2.062.201,8	1.051.239,1	159.041,2	128.749,6	30.291,7	5,1	6,2	2,9
E. Obligatorias, E. Infantil e E. Especial	945.215,3	129.671,1	815.544,1	37.754,2	10.820,9	26.933,4	4,0	8,3	3,3
E. postobligatorias non universitarias	937.402,0	797.670,6	139.731,5	52.822,3	52.006,3	816,0	5,6	6,5	0,6
E. universitarias	1.230.823,6	1.134.860,1	95.963,5	68.464,7	65.922,4	2.542,3	5,6	5,8	2,6

(1) Considéranse bolsas ou axudas as transferencias destinadas a estudantes/fogares, ben directas ou canalizadas a través de institucións educativas, pagos en especie e reducións de prezos, que teñen por finalidade ben incentivar a iniciar ou proseguir os estudos axudando a sufragar os gastos derivados dos mesmos, ou ben recompensar un excelente rendemento académico. Non se inclúen as axudas individualizadas por servizos complementarios (transporte, comedor e internado) que as Administracións educativas prestan de forma gratuíta por imperativo legal a aqueles alumnos de educación básica (educación primaria, ESO e educación especial) a causa da súa escolarización nun municipio distinto ao da súa residencia.

Fonte: Ministerio de Educación y Formación Profesional, *Recursos económicos: bolsas y ayudas al estudio*

5.1.13.

Atendendo á desagregación segundo nivel educativo, o 53,8% do total de bolsas e axudas destinouse ás ensinanzas obrigatorias, educación infantil e educación especial, o 23,7% ás ensinanzas postobligatorias non universitarias e o 22,5% ás ensinanzas universitarias. O 95% das bolsas e axudas da Administración autonómica destínanse a ensinanzas obrigatorias, educación infantil e educación especial.

No curso 2021-22 o número de bolseiros sitúase en Galicia en 206.147 persoas, das que o 64,2% recibiron bolsas da Administración autonómica (132.255 persoas). O 68,3% dos bolseiros cursan ensinanzas obrigatorias, educación infantil ou especial, fronte ao 55,1% de media no Estado, mentres que as ensinanzas postobligatorias non universitarias e as ensinanzas universitarias representan un 18,1% e un 13,6%, respectivamente, fronte ao 21,9% e 23% no conxunto de España.

Comparado co conxunto do Estado, Galicia acolle ao 7,6% dos bolseiros, baixando esta porcentaxe ata o 5,1% no caso da contía das bolsas.

Dentro das axudas á educación, teñen gran importancia, en especial en determinados niveis educativos, as axudas para servizos complementarios, o servizo de comedor e de transporte, e os servizos de gratuidade solidaria, que comprenden as axudas para a adquisición de libros de texto, o fondo solidario de libros e as axudas para material escolar.

No concernente aos servizos complementarios, cómpre mencionar que o número de centros públicos con servizo de transporte escolar para o curso 2023-24 ascende a 765 centros e estímase que o número de usuarios deste servizo na rede pública de ensinanza podería ascender a 80.809 (**cadro 5.1.14.**). O número de alumnos e alumnas transportados con ditame de escolarización nos centros privados de educación especial podería ascender a 417 (dezaseis centros).

O número de centros públicos con servizo de comedor escolar para o curso 2023-24 ascende a 674 centros e estímase que o número de usuarios deste servizo na rede pública de ensinanza podería ascender a 77.235, dos

Centros públicos con servizos de transporte 2022-24⁽¹⁾

	Transporte ordinario		Transporte compartido	
	Curso 2022-23	Curso 2023-24	Curso 2022-23	Curso 2023-24
Total	774	765	449	446
A Coruña	275	272	114	114
Lugo	118	118	99	99
Ourense	98	100	94	93
Pontevedra	283	275	142	140

(1) estimacións
Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade

5.1.14.

Alumnos beneficiarios dos programas de axudas para adquisición de libros de texto e material 2022-24

	Curso 2023-24 (1)	Curso 2022-23 (2)
Fondo solidario de libros de texto	76.081	74.275
Educación primaria (3º, 4º, 5º e 6º curso)	35.002	39.121
Educación secundaria obrigatoria (ESO)	41.079	35.154
Axudas de libros	27.153	27.600
Educación primaria (1º e 2º curso)	25.880	25.634
Educación secundaria obrigatoria (ESO)		550
Educación especial	1.273	1.416
Libro dixital EDIXGAL	63.013	60.802
Educación primaria (5º e 6º curso)	24.547	24.328
Educación secundaria obrigatoria(ESO)	38.466	36.474
Axudas material	123.574	94.875
Educación primaria	69.615	55.319
Educación secundaria obrigatoria(ESO)	52.686	38.135
Educación especial	1.273	1.421

(1) Orde do 10 de maio de 2023 (DOG do 19 de maio)
(2) Orde do 29 de abril de 2022(DOG do 18/05/2022)
Fonte: Consellería de Cultura, Educación, Formación profesional e Universidades

5.1.15.

cales 14.747 usarían os comedores xestionados polas ANPAS e polos concellos. O número de comensais con ditame de escolarización nos centros privados de educación especial podería ascender a 503 (trece centros).

No que atinxe aos servizos complementarios (ensino obrigatorio), destacan o fondo solidario de libros de texto, as axudas de libros e as axudas para material escolar. No curso 2023-2024 un total de 1.128 centros sostidos con fondos públicos contan con alumnado matriculado nalgún dos niveis obxecto das axudas participan nos tres programas sinalados. En total, 166.247

alumnos e alumnas beneficiáronse deste tipo de axudas, un 2,3% máis que no curso anterior (3.712 persoas máis).

Tal como se observa no **cadro 5.1.15.**, no curso 2023-24 descende o alumnado acollido ao programa de axuda de libros. Estímase que un total de 1.128 centros contan con alumnado que se pode beneficiar das axudas para a adquisición de libros e o número de persoas beneficiarias foi de 27.153, das que 25.880 persoas cursan estudos primarios, e 1.273 son alumnos de centros de educación especial.

Fronte ao devandito descenso, no último curso aumenta o número de persoas beneficiarias das axudas para adquisición de material escolar, e ao Fondo solidario de libros de texto. En concreto, no curso 2023-2024 beneficiáronse destas axudas un total de 123.574 e 76.081 persoas respectivamente, o que supón unha medra interanual do 30,2% e 2,4%.

• Integración das novas tecnoloxías

ABALAR é a estratexia de integración das TIC na práctica educativa en Galicia, como medio para a mellora da calidade do sistema educativo galego, a través da transformación das aulas tradicionais en dixitais e coa implicación de toda a comunidade educativa a través de catro ámbitos: a mellora da conectividade nos centros públicos, a transformación do libro en papel a contidos dixitais (E.Dixgal), a formación de todos os axentes e o desenvolvemento de ferramentas de comunicación entre os membros da comunidade educativa (espazoAbalar e abalarMobil). A iniciativa ABALAR vense aplicando dende o curso 2014-15.

No curso 2023-24, aumenta moi significativamente o número de centros e alumnado participante no proxecto ABALAR-E-Dixgal, participaron neste proxecto un total de 629 centros (600 no ano anterior), dos que 588 son centros públicos (562 no curso anterior) e os restantes 41 son centros privados concertados (38 no curso anterior). En paralelo ao incremento do número de centros integrados no proxecto, o alumnado nas aulas participantes neste proxecto incrementábase ata as 63.013 persoas (60.526 no curso 2022-23) dos que 24.547 están en quinto e sexto de primaria e 38.466 son alumnos e alumnas de 1º a 4º da ESO.

• Programas de mellora da aprendizaxe e do rendemento

Determinados alumnos a partir do segundo curso da ESO, previa a súa oportuna avaliación, poderán cursar Programas de mellora da aprendizaxe e do rendemento, con contidos, actividades prácticas e materias diferentes ás establecidas con carácter xeral, co fin de

acadar os obxectivos desta etapa académica cunha metodoloxía específica.

Segundo os datos do Informe 2023 sobre o estado do sistema educativo, publicado polo Consejo Escolar del Estado, no curso 2021-22 (último dato dispoñible) participaron en Galicia un total de 730 alumnos e alumnas, dos que 721 asisten a centros públicos. Neste último curso, a Comunidade Autónoma acolle o 1,4% do total do alumnado que cursa este programa en España, dúas décimas menos que no curso anterior.

En termos relativos, se se considera a porcentaxe de persoas que cursan estes programas co alumnado matriculado en segundo e terceiro da ESO, un ano máis Galicia sitúase como a Comunidade Autónoma con menor porcentaxe. No último curso esta rateo sitúase en Galicia no 1,5%, sendo máis elevada a proporción nos centros públicos (2,1%). En ambos os dous casos esta porcentaxe é significativamente inferior á media estatal (5% e 6,4%, respectivamente).

• Participación na aprendizaxe permanente

Neste apartado presentamos indicadores relativos á formación permanente e á formación continua. Consideramos como medida da formación permanente de adultos a formación realizada nas catro últimas semanas anteriores á entrevista pola poboación de 25 a 64 anos, sendo este un dos indicadores recollidos entre os puntos de referencia xeral da Estratexia 2023 dos sistemas educativos e formativos da UE.

Os datos recollidos nas cifras da educación en España (Edición 2024) reflicte que en 2022, último dispoñible, o 15,9% dos galegos de 25-64 anos cursa estudos de formación permanente, sendo esta porcentaxe do 18% no caso das mulleres e do 13,7% no dos homes. España presenta porcentaxes lixeiramente inferiores, tanto para o conxunto da poboación (15,3%) como para as mulleres (17%) e tamén no caso dos homes (13,5%).

A porcentaxe de empresas que proporcionaron aos seus empregados actividades formativas en Tecnoloxías da Información e a Comunicación no ano 2022 foi

Formación permanente e continua en Galicia e España: 2021-22

	Galicia		España	
	2021	2022	2021	2022
	(%)			
Formación permanente	15,2	15,9	14,4	15,3
Homes	14,1	13,7	12,7	13,5
Mulleres	16,3	18,0	16,0	17,0
Actividade formativa en TICs ofrecida por empresas	14,1	19,1	18,5	22,6
Industria	12,0	17,2	18,1	19,4
Construcción	11,4	14,9	10,6	15,3
Servizos	16,0	21,7	20,7	26,1

Fonte: Ministerio de Educación y Formación Profesional, *Las cifras de la educación en España. Edición 2024*

5.1.16.

en Galicia do 19,1% (22,6% no conxunto do Estado). Tras esta evolución, Galicia, sitúase nunha posición intermedia en relación ao resto das CC.AA., superando o 26% en Cataluña, Madrid e País Vasco. Atendendo á súa distribución segundo sectores, **cadro 5.1.16.**, o sector servizos é o que presenta a importancia relativa máis elevada, cun 21,7% fronte ao 26,1% do Estado; seguido da industria, cun 17,2% (19,4% en España); e da construción, co 14,9% (15,3% en España).

• Panorama rural

Dende o punto de vista dos resultados académicos, PISA (2015) mostra que nos países da OCDE, os alumnos das escolas rurais obtiveron 31 puntos menos en ciencia que os das escolas urbanas, unha fenda que se pode explicar polas diferencias no perfil socioeconómico dos estudantes e das escolas. Así mesmo de media nos centros rurais só o 30% dos matriculados esperaban obter un título universitario, fronte a case a metade do alumnado dos centros urbanos. A existencia destas fendas posiciona as intervencións nesta modalidade educativa como medio para acadar obxectivos nacionais e internacionais, en concreto o ODS4: Educación de calidade, da Axenda 2030. Así mesmo a LOMLOE no seu artigo 82, concreta medidas destinadas á educación rural como a formación específica para o profesorado ou a dotación de recursos materiais e tecnolóxicos, encamiñadas a acadar unha educación incluída e de calidade.

En torno ao 31% dos centros de ensinanza non universitaria en Galicia están localizados en zonas pouco poboadas. Segundo se reflicte no Informe 2023 sobre o estado do sistema educativo, ao longo do curso 2021-22 (último dato dispoñible) escolarizáronse en Galicia un total de 2.292 persoas nos 26 centros rurais agrupados (CRA) abertos na Comunidade Autónoma. Neste último ano, Galicia conta con 184 unidades educativas, o que supón unha rateo de 12,5 persoas por cada unidade educativa, cifra superior á rexistrada no conxunto do Estado (10,6). Neste último curso Galicia acolle o 3,7% dos CRA en España situándose esta porcentaxe no 3,2% no caso do alumnado e do 2,7% no das unidades educativas.

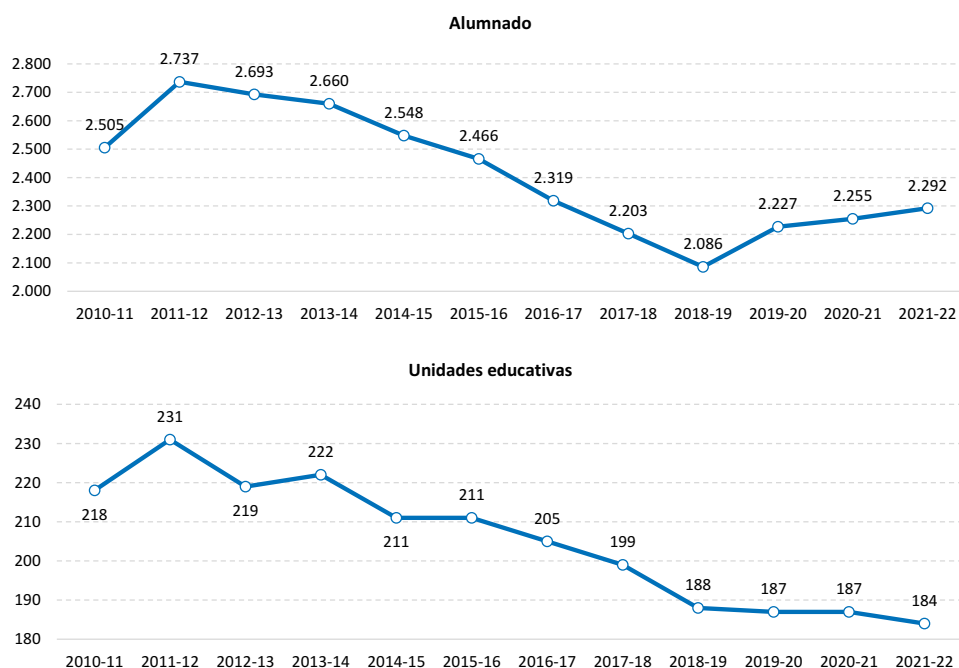
Por terceiro curso consecutivo, tal e como se aprecia no **cadro 5.1.17.**, aumenta o alumnado nos CRA galegos que descendía de xeito constante dende o curso 2011-12. Asemade, cómpre mencionar novamente que as 184 unidades educativas representan o número máis baixo de unidades acadado dende o curso 2010-2011, primeiro do que se ten rexistro.

Ensinanzas non universitarias de réxime especial

As ensinanzas de réxime especial abranguen as ensinanzas artísticas (ensinanzas profesionais de artes plásticas e deseño, estudos superiores de deseño, estudos superiores de conservación e restauración de bens cul-

Centros Rurais Agrupados (CRA) en Galicia 2010-2022

Fonte: Consejo Escolar del Estado. *Informe 2023 sobre o Estado do Sistema Educativo*

5.1.17.

Alumnado nos centros de ensino de réxime especial 2022-24 ⁽¹⁾

	2022-23		2023-24	
		(%)		(%)
Ensinanzas artísticas	9.817	29,4	9.588	28,4
Ensinanzas profesionais de artes plásticas e deseño	668	2,0	744	2,2
Ensinanzas artísticas superiores de deseño	765	2,3	815	2,4
Estudios superiores de conservación e restauración de bens culturais	99	0,3	114	0,3
Ensinanzas de arte dramática	166	0,5	175	0,5
Ensinanzas regradas de música	7.786	23,3	7.422	22,0
Ensinanzas regradas de danza	333	1,0	318	0,9
Ensinanzas de idiomas	22.844	68,4	23.365	69,2
Ensinanzas deportivas	742	2,2	819	2,4
Grado medio	689	2,1	739	2,2
Grado superior	53	0,2	80	0,2
Total	33.403	100	33.772	100

(1) os datos do curso 2022-23 son provisionais; os do curso 2023-24 son estimacións

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade, *Datos e cifras do ensino non universitario*

5.1.18.

turais, ensinanzas de arte dramática, ensinanzas de música e ensinanzas de danza), ensinanzas de idiomas e ensinanzas deportivas.

Segundo se reflicte no **cadro 5.1.18.**, no curso 2023-24 estímase que un total de 33.772 persoas cursan estudos englobados dentro das ensinanzas de réxime especial (369 máis que no curso anterior), das que 23.365 realizan estudos nas escolas oficiais de idiomas (o 69,2% do total), 9.588 alumnos de estudos artísticos (28,4%) e 819 cursan ensinanzas deportivas (2,4%). O incremento do alumnado en relación ao curso anterior prodúcese nas ensinanzas de idiomas e deportivas, tanto de grao medio como superior, fronte ao descenso un ano máis do alumnado nas ramas artísticas, motivado pola caída nas ensinanzas regradas de música e en menor medida do ensino regrado de danza.

As escolas oficiais de idiomas son as que acollen o maior número de alumnos dentro das ensinanzas de réxime especial, e o estudo do inglés segue sendo o que rexistra unha maior demanda, con 14.849 alumnos e alumnas no curso 2023-24, seguido polo francés, con 2.386, e o italiano, con 1.358 persoas.

No caso das ensinanzas artísticas, destacan as ensinanzas regradas de música, fundamentalmente os conservatorios, con 7.422 alumnos, dos que 6.357 están matriculados en conservatorios, isto é en centros de titularidade pública, e 1.065 en centros autorizados de música, centros de titularidade privada.

Ensino universitario

No curso 2022-2023, o sistema universitario galego mantén relativamente estable o número de alumnos e alumnas matriculados, segundo os datos publicados polo Ministerio de Universidades. O número total de persoas matriculadas ascendeu a 56.348 alumnos e alumnas, unha caída do 0,7% respecto ao ano anterior (396 alumnos menos).

Tendo en conta o número de estudantes matriculados en universidades públicas galegas, no último curso rexístrase un leve aumento de matriculacións, concreta-

mente redúcese en 6 persoas o alumnado nos másteres oficiais, e aumenta en 100 os matriculados nos graos en universidades públicas. As matriculacións en másteres no último curso caen un 0,1%, fronte ao incremento do 0,2% do alumnado matriculado en graos. Comparado co conxunto do Estado, Galicia representa o 4,6% do alumnado universitario nos centros públicos, situándose esta porcentaxe no 4,6% no caso dos graos e no 4,8% no dos másteres oficiais.

A Universidade de Santiago de Compostela segue a ser a que ten un maior número de alumnos, con 22.424 persoas, o 39,8% dos universitarios galegos, seguida pola de Vigo, 18.016 alumnos (32%) e a da Coruña, con 15.908 alumnos (28,2% do total). O 43,3% dos estudantes matriculados en graos nas universidades galegas seguen estudos pertencentes ás ciencias sociais e xurídicas, seguíndolle en importancia as enxeñarías e arquitectura, que acollen o 21% do alumnado, e as ciencias da saúde, cun 17,9% (**cadro 5.1.19.**).

No que respecta á distribución por sexo do alumnado matriculado, no curso 2022-2023 o 56,8% do total de matriculados en graos e o 55% en másteres son mulleres (28.187 e 3.681 mulleres respectivamente). A porcentaxe máis elevada de mulleres rexístrase nas ramas de ciencias da saúde, cun 75,8% de mulleres nos graos e o 71,1% nos másteres, por diante das artes e humanidades, onde en torno ao 70% dos matriculados, tanto en graos coma másteres, son mulleres. No extremo oposto sitúanse as carreiras de enxeñaría e arquitectura, onde a presenza feminina cae ata o 27% no caso dos graos e o 30,6% nos másteres.

Atendendo á desagregación do alumnado segundo a súa nacionalidade, o **cadro 5.1.22.** amosa que no curso 2022-23 están matriculados no conxunto das universidades galegas un total de 2.026 alumnos e alumnas de nacionalidade estranxeira, un 11,4% máis que no curso anterior (207 alumnos e alumnas máis). Segundo os datos do Ministerio de Universidades, o 45,7% do alumnado estranxeiro procede dos países de América Latina e Caribe (926 alumnos), superando novamente aos estudantes de nacionalidade comunitaria, que representan o 24,5% (498 persoas).

Alumnado matriculado nas universidades no curso 2022-23 ⁽¹⁾: distribución segundo ramas de ensino

Grao

	Total		UDC		USC		UVIGO	
	alumnos	(%)	alumnos	(%)	alumnos	(%)	alumnos	(%)
Total	49.651	100	13.578	27,3	20.223	40,7	15.850	31,9
Artes e humanidades	4.445	9,0	593	13,3	2.433	54,7	1.419	31,9
Ciencias	4.380	8,8	752	17,2	2.430	55,5	1.198	27,4
Ciencias da saúde	8.909	17,9	1.488	16,7	6.281	70,5	1.140	12,8
Ciencias sociais e xurídicas	21.492	43,3	6.459	30,1	7.594	35,3	7.439	34,6
Enxeñaría e arquitectura	10.425	21,0	4.286	41,1	1.485	14,2	4.654	44,6

Máster

	Total		UDC		USC		UVIGO	
	alumnos	(%)	alumnos	(%)	alumnos	(%)	alumnos	(%)
Total	6.697	100	2.330	34,8	2.201	32,9	2.166	32,3
Artes e humanidades	574	8,6	87	15,2	269	46,9	218	38,0
Ciencias	702	10,5	196	27,9	323	46,0	183	26,1
Ciencias da saúde	482	7,2	113	23,4	295	61,2	74	15,4
Ciencias sociais e xurídicas	3.149	47,0	1.002	31,8	1.041	33,1	1.106	35,1
Enxeñaría e arquitectura	1.790	26,7	932	52,1	273	15,3	585	32,7

(1) datos provisionais

Fonte: Ministerio de Universidades

5.1.19.

Número de estudantes matriculados por sexo e ramas de ensino

Grao

	2022-2023			2021-2022 ⁽¹⁾		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
Total	49.651	21.464	28.187	49.551	21.597	27.954
Ciencias Sociais e Xurídicas	21.492	8.263	13.229	21.682	8.504	13.178
Enxeñaría e Arquitectura	10.425	7.609	2.816	10.122	7.440	2.682
Artes e Humanidades	4.445	1.397	3.048	4.553	1.433	3.120
Ciencias da Saúde	8.909	2.152	6.757	8.866	2.190	6.676
Ciencias	4.380	2.043	2.337	4.328	2.030	2.298

Máster

	2022-2023			2021-2022 ⁽¹⁾		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
Total	6.697	3.016	3.681	6.703	3.001	3.702
Ciencias Sociais e Xurídicas	3.149	1.133	2.016	3.123	1.118	2.005
Enxeñaría e Arquitectura	1.790	1.242	548	1.845	1.262	583
Artes e Humanidades	574	166	408	570	178	392
Ciencias da Saúde	482	146	336	472	111	361
Ciencias	702	329	373	693	332	361

(1) Os datos do curso 2022-23 son provisionais e corresponden ás universidades públicas

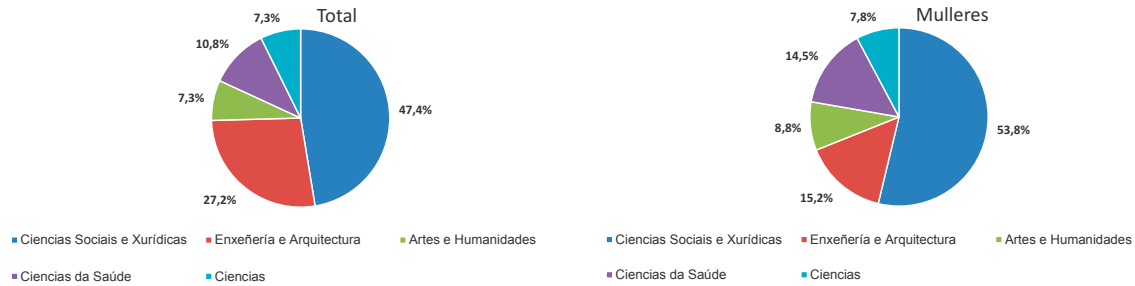
Fonte: Ministerio de Universidades

5.1.20.

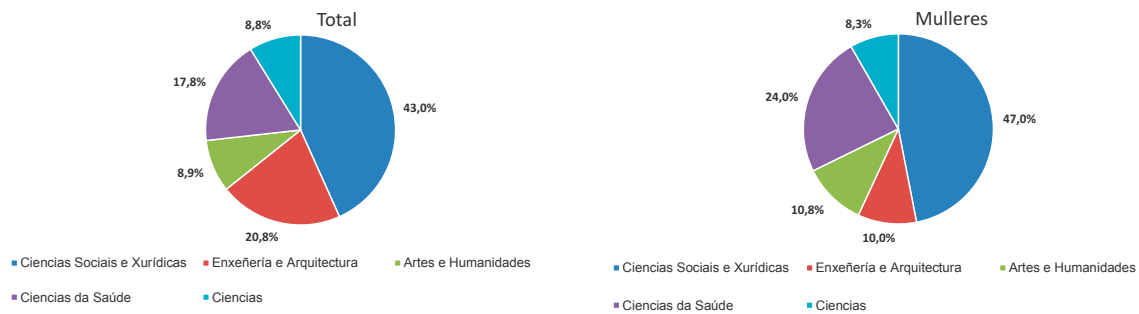

Alumnado matriculado en 1º e 2º ciclo e grao no Sistema Universitario Galego 2007-08 e 2022-23. Distribución porcentual segundo ramas de ensino

Curso 2007-08

Curso 2022-23 (1) (2)

(1) Os datos do curso 2022-23 son provisionais e corresponden a universidades públicas

(2) Dende o curso 2018-19 desaparecen o 1º e 2º ciclo

Fonte: Ministerio de Universidades

5.1.21.

Alumnado estranxeiro matriculado nas universidades no curso 2022-23 (1)

	Total	UDC	USC	UVigo
Graos	1.221	318	517	386
Unión Europea	416	66	243	107
Resto de Europa	32	9	13	10
EE.UU e Canadá	4	-	2	2
América Latina e Caribe	499	175	143	181
Norte de África	131	38	65	28
Resto de África	29	7	5	17
Asia e Oceanía	110	23	46	41
Másteres	805	347	270	188
Unión Europea	82	23	29	30
Resto de Europa	13	1	4	8
EE.UU e Canadá	8	2	2	4
América Latina e Caribe	427	195	128	104
Norte de África	66	32	18	16
Resto de África	29	18	7	4
Asia e Oceanía	180	76	82	22

(1) Os datos son provisionais

Fonte: Ministerio de Universidades

5.1.22.

Persoal docente e investigador nas universidades 2015-23

	Cursos							
	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Corpo docente funcionario	2.844	2.767	2.699	2.625	2.602	2.572	2.552	2.639
Profesorado contratado	2.333	2.418	2.504	2.564	2.678	2.685	2.780	2.753
contrato indefinido	888	943	945	932	914	899	883	828
contrato de duración determinada	1.417	1.447	1.531	1.607	1.738	1.758	1.865	1.894
Total persoal docente e investigador	5.177	5.185	5.203	5.189	5.280	5.257	5.332	5.392

Fonte: Ministerio de Universidades

5.1.23.

A Universidade de Santiago de Compostela é a que acolle ao maior número de alumnos estranxeiros, co 38,8% do alumnado estranxeiro matriculado no sistema universitario galego (787 alumnos e alumnas), seguida polo 32,8% da UDC (665 persoas) e o 28,3% da Universidade de Vigo (574 estudantes). A USC é a que rexistra o maior peso relativo do alumnado estranxeiro no caso dos estudos de grao (42,3%) e a UDC salienta no caso dos másteres ao acoller ao 43,1% do total do alumnado estranxeiro.

No curso 2022-23, todas as universidades galegas rexistran un aumento no alumnado estranxeiro matriculado tanto en grao como en másteres. No que respecta aos graos, o incremento máis acusado en termos absolutos rexístrase na UVigo, con 61 matrículas máis, seguida da USC con 44 máis e a UDC con 38. No que respecta aos másteres, a USC con 69 matrículas máis é a que rexistra o maior incremento en relación ao curso anterior, seguida da UDC, 57 máis, e a UVigo con 10 persoas estranxeiras matriculadas en másteres máis en relación ao curso anterior.

No que respecta ao persoal docente e investigador nas universidades galegas, o **cadro 5.1.23.** reflicte un aumento no curso 2022-2023 (último dispoñible) ata as 5.392 persoas, 60 máis que no curso anterior. Este aumento é consecuencia do incremento do número de docentes funcionarios e do profesorado con contratos de duración determinada, que compensan as caídas no número de contratos indefinidos.

O número de persoas egresadas no curso 2021-22 ascendeu en Galicia a 11.938 persoas segundo os datos publicados polo Ministerio en Educabase, o que representa o 3,4% do total estatal. Neste último curso as mulleres egresadas supoñen o 58,7% do total galego, porcentaxe semellante á media estatal (58,8%).

Finalmente, atendendo á desagregación segundo nivel de estudo, o número de egresados e egresadas de grao ascende en Galicia ata as 8.025 persoas, 3.326 son egresados de máster e 587 de doutoramento. As mulleres representan o 59,8% dos egresados de grao, o 57,9% de máster e o 48,9% de doutoramento no curso 2021-2022.

Indicadores de resultados do sistema educativo

O marco estratéxico europeo para a cooperación no ámbito da educación e da formación (2021-2030) establece as prioridades e obxectivos estratéxicos a acadar polos Estados membros no ámbito educativo. En concreto, os obxectivos que deben acadarse son os seguintes:

- 1.- Para 2030 a porcentaxe de mozos e mozas de quince anos con baixo rendemento en comprensión lectora, matemáticas e ciencias debe ser inferior ao 15%.
- 2.- Para 2030 a porcentaxe de alumnos e alumnas de oitavo curso cun baixo rendemento en alfabetización informática e en materia de información debe ser inferior ao 15%.

Nivel de formación da poboación: 2022-23 ⁽¹⁾

		Galicia	España
		(%)	
Inferior a 2ª etapa E.Secundaria			
	2022	35,8	36,3
	2023	35,5	36,0
2ª etapa E.Secundaria			
	2022	21,8	23,0
	2023	23,1	22,7
E. Superior			
	2022	42,2	40,7
	2023	41,4	41,4

(1) poboación entre 25 e 64 anos

Fonte: Ministerio de Educación y Formación Profesional, *Explotación de las variables educativas de la EPA*

5.1.25.

- 3.- Para o 2030, ao menos o 96% das nenas e nenos con idades comprendidas entre os 3 anos e a idade de escolarización obrigatoria debe participar na educación e os coidados da primeira infancia.
- 4.- Para 2030, a porcentaxe de persoas que abandonan prematuramente a educación e a formación debe estar por baixo do 9%.
- 5.- Para 2030, a porcentaxe de persoas con idades comprendidas entre os 25 e 34 anos que teñen rematada a ensinanza superior debe ser, ao menos, dun 45%.
- 6.- Para 2025, a porcentaxe de titulados recentes de EFP que acceda ao aprendizaxe no traballo durante a súa educación e formación profesionais debe ser ao menos do 60%.
- 7.- Para 2025, ao menos o 47% dos adultos con idades comprendidas entre os 25 e os 64 anos deber ter participado en actividades de aprendizaxe no transcurso dos últimos doce meses.

Para Galicia analizaremos tanto os indicadores vinculados á educación, como son o abandono educativo temperá ou o nivel de educación da poboación; como os indicadores que fan referencia aos resultados da escolarización, é dicir, indicadores de acceso, permanencia e progresión do alumnado no sistema regrado; como aos resultados académicos referidos á finalización dos diferentes niveis ou etapas educativas.

En relación ao nivel educativo da poboación, segundo as estimacións publicadas polo Ministerio de Educación

e Formación Profesional a partir dos datos da Enquisa de Poboación Activa (**cadro 5.1.25.**), a porcentaxe de persoas entre 25 e 64 anos que teñen unha formación inferior á 2ª etapa de educación secundaria (ESO) descende en 2023 en Galicia ata o 35,5% fronte ao 35,8% do curso anterior. Esta porcentaxe é cinco décimas inferior á media española (36%) e superior á media da Unión Europea-27, que se sitúa no 20,2%. A porcentaxe da poboación con estudos superiores descende e se sitúa en Galicia no 41,4%, porcentaxe similar á media española, aínda que superior á media europea (35,1%), situándose no 23,1% a poboación galega e no 22,7% a española coa segunda etapa de educación secundaria completada (44,7% na UE-27).

O **cadro 5.1.26.** mostra as taxas de actividade e desemprego segundo nivel formativo. Os datos da EPA reflicten que a maior nivel formativo maior taxa de actividade e menor taxa de desemprego. Por unha banda, mentres que a taxa de actividade para as persoas con estudos primarios terminados se sitúa en Galicia no 13,5%, entre as que teñen educación superior esta porcentaxe ascende ata o 77,8%, así mesmo a taxa de desemprego para os devanditos niveis formativos no ano 2023 é do 21,8% e 7,2%, respectivamente.

Tal como se sinalou anteriormente, dentro do novo marco estratéxico europeo en educación e formación (2021-2030) un indicador fundamental na avaliación do sistema educativo é o abandono educativo temperá, que se define como a porcentaxe de poboación entre

Taxas de actividade e desemprego 2023. Distribución segundo nivel de formación.

Taxas de actividade

	Galicia			España		
	Total	Homes (%)	Mulleres	Total	Homes (%)	Mulleres
Total	53,2	57,2	49,5	59,0	63,8	54,4
Analfabetos	5,2	13,4	1,6	13,3	22,8	8,2
Estudios primarios incompletos	3,2	5,7	1,9	14,0	20,6	9,3
Educación primaria	13,5	19,7	9,0	22,8	31,0	16,1
Primeira etapa de educación secundaria e semellante	44,3	50,4	37,8	54,8	62,2	46,4
Segunda etapa de educación secundaria, con orientación xeral	51,9	55,6	47,8	56,1	59,8	52,4
Segunda etapa de educación secundaria con orientación profesional (inc. postsecundaria non superior)	74,7	77,3	71,9	73,9	78,6	69,2
Educación superior	77,8	77,7	78,0	78,9	79,0	78,9

Taxas de desemprego

	Galicia			España		
	Total	Homes (%)	Mulleres	Total	Homes (%)	Mulleres
Total	9,7	8,9	10,6	12,1	10,6	13,8
Analfabetos	70,0	55,6	50,0	36,7	31,1	45,1
Estudios primarios incompletos	30,8	37,5	30,0	22,1	18,2	28,2
Educación primaria	21,8	20,8	22,7	25,5	23,8	28,2
Primeira etapa de educación secundaria e semellante	11,0	9,8	12,7	16,4	13,4	20,8
Segunda etapa de educación secundaria, con orientación xeral	11,3	9,5	13,6	13,2	11,0	15,6
Segunda etapa de educación secundaria con orientación profesional (inc. postsecundaria non superior)	11,4	9,5	13,6	13,3	11,4	15,4
Educación superior	7,2	6,4	7,7	7,3	6,1	8,5

Fonte: INE, Encuesta de Población Activa

5.1.26.

18 e 24 anos que non completou a segunda etapa de ensino secundario e non segue ningún tipo de formación.

Galicia retoma no ano 2023 a senda descendente da taxa de abandono educativo, situándose no 9,1%, fronte ao 9,9% no ano anterior, situándose máis de catro puntos porcentuais e medio por debaixo da media estatal (13,7%). No conxunto da UE-27 este indicador sitúase no 9,5%, unha décima menos que no ano anterior.

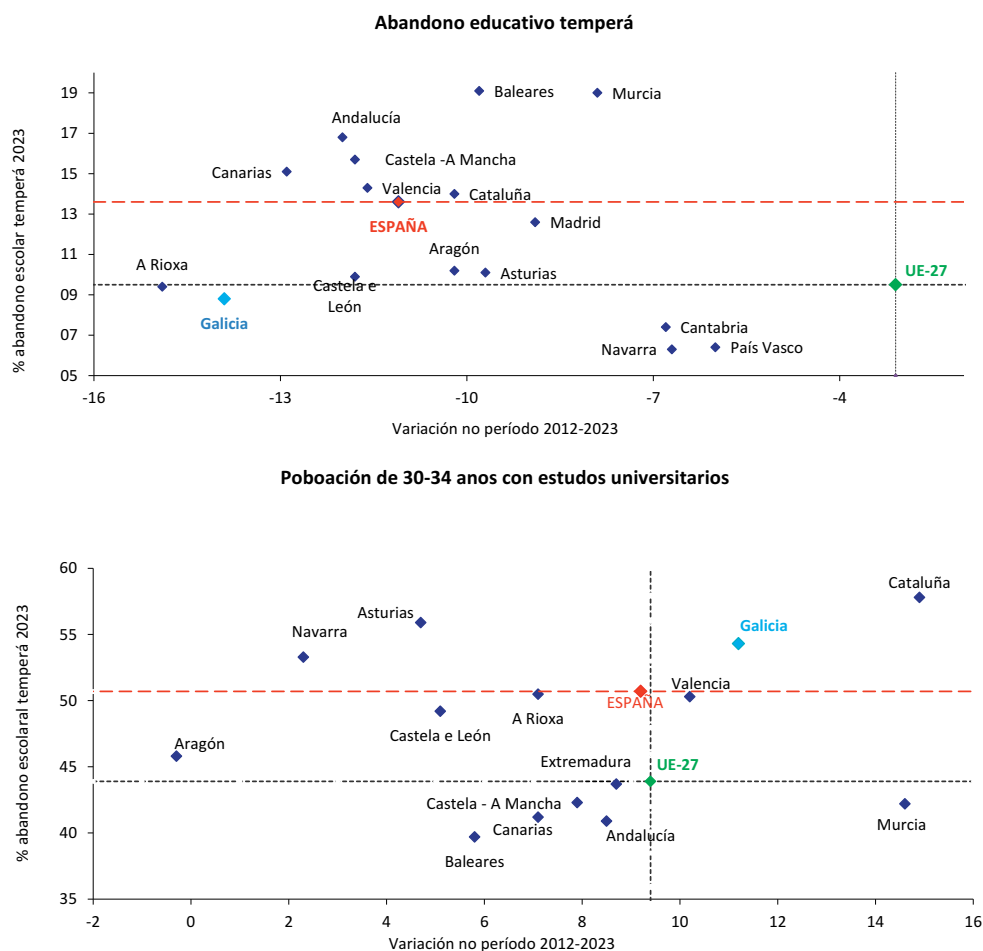
O descenso experimentado na porcentaxe de abandono escolar no último ano sitúa a Galicia tan só unha décima por riba do obxectivo de acadar unha porcentaxe inferior ao 9% no ano 2030 para o conxunto da UE. Comparado co resto das CC.AA., Galicia sitúase como a cuarta Comunidade Autónoma con menor abandono

educativo temperá, por detrás de Navarra, País Vasco e Cantabria.

A desagregación por sexos mostra que a taxa de abandono é sempre superior no caso dos homes que no das mulleres, reducíndose o diferencial existente entre os dous sexos. Dunha banda, a taxa de abandono educativo temperá no caso dos homes é do 11,7% no ano 2023 en tanto que a das mulleres acada o 6,1%; en relación ao ano anterior, a taxa de abandono temperá das mulleres redúcese en 2,2 puntos porcentuais, aumentando por contra a taxa masculina en catro décimas.

Tal como se observa no **gráfico 5.1.28.**, dende o ano 2008 a taxa de abandono temperá descende no conxunto de Galicia en 14,5 puntos porcentuais, sendo esta caída de 20,3 puntos no caso dos homes e de 8,9 puntos no caso das mulleres.

Abandono educativo temperá e poboación con estudos universitarios nas CC.AA. 2012-23

Fonte: Ministerio de Educación y Formación Profesional e Eurostat

5.1.27.

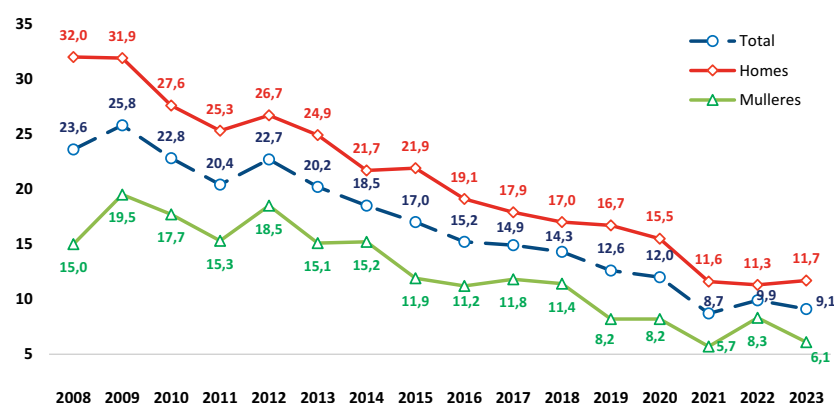
Outro dos indicadores do marco estratéxico en educación e formación 2021-2030 é a porcentaxe de poboación de 25 a 34 anos que ten terminado algunha forma de estudos superiores. Para o conxunto da Unión Europea o obxectivo proposto é de acadar no ano 2030 ao menos o 45% da poboación entre 25 e 34 anos.

O 53,4% da poboación galega con idades comprendidas entre os 25 e 34 anos posuía estudos superiores, porcentaxe que se mantén tanto por riba da media española (52%) como da UE-27 (43,1%). As mulleres presentan unha porcentaxe superior á dos homes, si-

tuándose en Galicia no 62,1% nas mulleres e no 44,5% nos homes, o que supón un diferencial de 17,6 puntos a favor das mulleres (11,9 puntos en España e 11,2 puntos na UE-27).

No ano 2023, Galicia é a sétima C.A. con maior proporción de poboación de 25 a 34 anos con educación superior, tras o País Vasco (67,6%), Cantabria (63,2%), Madrid (60,2%), Cataluña (56,5%), Navarra (55,6%) e Asturias (55,2%). En todas as CC.AA. a porcentaxe de mulleres con estudos superiores é máis elevada que no caso dos homes, sendo Galicia a segunda C.A. cun

Abandono educativo temperá en Galicia 2008-2023⁽¹⁾

(1) poboación entre 18 e 24 anos que non completou o nivel de ensino secundario 2ª etapa e non segue ningún tipo de educación-formación

Fonte: Ministerio de Educación y Formación Profesional, *Explotación de las variables educativas de la EPA*

5.1.28.

Taxas netas de escolarización aos 3, 16 e 17 anos. Cursos 2020-21 e 2021-22

	Curso 2021-22		Curso 2020-21	
	Galicia	España	Galicia	España
(%)				
Taxa de escolarización aos 3 anos	96,8	95,4	95,1	94,2
Taxa de escolarización aos 16 anos	98,1	95,0	99,4	95,9
Taxa de escolarización aos 17 anos				
Educación obrigatoria (1)	6,2	6,2	6,5	6,4
Educación secundaria postobrigatoria (2)	88,3	83,2	88,8	83,2
Educación de adultos (3)	0,6	0,5	0,6	0,6

(1) Inclúe Educación Secundaria Obrigatoria e Educación Espacial

(2) Inclúese Bacharelato, Ciclos formativos de Formación profesional Básica, Programas de Cualificación Profesional inicial, Ciclos formativos de grado medio de FP e de artes plásticas e deseño, Ensinanzas deportivas de grado medio, Ensinanzas profesionais de música e danza, e Ensinanzas de nivel avanzado de idiomas.

(3) Inclúe educación para adultos básica e secundaria

Fonte: Consejo Escolar del Estado.

5.1.29.

maior diferencial tras Estremadura (19,1 puntos porcentuais).

A continuación analizaremos los indicadores vinculados á escolarización, en concreto a taxa neta de escolarización, a taxa de idoneidade, a repetición de curso e a transición cara a estudos postobrigatorios. Asemade, recóllense os principais indicadores universitarios, como son, entre outros, as taxas de adecuación e pre-

ferencia (demanda), as taxas de rendemento, abandono ou a taxa de cambio.

Por taxa neta de escolarización enténdese a relación porcentual entre o alumnado dunha idade determinada e a poboación total nesa mesma idade. Segundo o informe 2023 do Consello Escolar do Estado con datos para o curso 2021-2022, Galicia presenta taxas netas de escolarización superiores á media estatal para

Taxas de idoneidade en Galicia e España no curso 2021-22 ⁽¹⁾

	8 anos	10 anos	12 anos	14 anos	15 anos
	(%)				
Galicia	95,6	92,9	88,8	80,4	78,8
Homes	94,6	91,7	87,1	76,6	76,2
Mulleres	96,5	94,1	90,5	84,3	81,6
España	94,7	91,4	87,9	78,9	75,5
Homes	94,0	90,3	86,2	75,7	72,4
Mulleres	95,4	92,6	89,7	82,3	78,9

(1) porcentaxe de alumnos matriculados no curso que lle corresponde pola súa idade

Fonte: Ministerio de Educación y Formación Profesional, *Las cifras de la educación en España*

5.1.30.

os 3, 16 e 17 anos. Neste senso, case todas as CCAA presentan unha escolarización superior ao 95% da poboación de tres anos (96,8% en Galicia), senón Melilla a única que presenta unha taxa neta inferior ao 90% (81,6%). Aos 16 anos, a taxa neta supera o 98% en Galicia presentando tan só Baleares un valor inferior ao 90%. A taxa de escolarización aos 17 anos, que constitúe un bo indicador inverso do abandono educativo tempera xunto á taxa de idoneidade á mesma idade, ascende no último curso ata o 95,1%, o que a sitúa como a terceira CA co valor máis elevado tras País Vasco e Navarra.

Outro indicador é a taxa de idoneidade, considerada como a porcentaxe de alumnos que cursarían a etapa educativa coa idade teórica correspondente. O **cadro 5.1.30.** amosa que no curso 2021-22, último dato dispoñible, as taxas de idoneidade entre os oito e quince anos van descendendo dende o 95,6% aos oito anos ata o 78,8% aos quince, o que indica que en torno a dous de cada dez alumnos galegos de quince anos non están matriculados no cuarto curso da ESO que lle correspondería por idade.

Atendendo á distribución segundo sexos, tanto en Galicia como en España as taxas de idoneidade son sempre superiores no caso das mulleres que no dos homes. En ambos os dous casos, Galicia sitúase por riba da media estatal nos diferentes grupos de idade.

En paralelo á taxa de idoneidade, a taxa de repetición

defínese como a porcentaxe do alumnado que non promociona dun curso ao seguinte e reflicte o tránsito dos estudantes pola súa escolarización. O peso relativo do estudante repetidor respecto ao alumnado matriculado en educación primaria aumenta no curso 2021-22 en Galicia ata o 1,9%, porcentaxe similar ao existente antes da crise, o que supón tres décimas inferior ao rexistrado no conxunto do Estado. Comparado co resto das CC.AA. tan só cinco Comunidades presentan unha taxa inferior á galega: Cataluña (0,6%), Asturias (1,2%), Canarias (1,3%), C. Valenciana (1,6%) e Baleares (1,7%).

Tras a drástica redución da taxa de repetición no curso 2020-21 coincidindo cas restricións provocadas pola pandemia, esta medra no curso 21-22 tanto en Galicia como en España, e nos distintos niveis educativos considerados. Asemade, como se reflicte no **cadro 5.1.31.**, este incremento foi máis acusado na C.A. que no conxunto do Estado. As taxas de repetición máis acusadas prodúcense na ESO, onde o 7,7% do alumnado repite algún curso (2,5% no curso anterior), dúas décimas menos que no conxunto do Estado, o que a coloca nunha posición intermedia respecto ao resto das CC.AA. No concernente ao bacharelato, a taxa de repetición ascende ata o 5,2% no caso do bacharelato (1,2% no curso 2020-21) fronte ao 6,9% en España, sendo a sexta CA coa taxa máis reducida por detrás do País Vasco (3,5%), Navarra (4,6%), A Ríoxa (4,9%), C. Valenciana (5%) e Canarias (5,1%).

As taxas de repetición máis elevadas rexístranse en ter-

**Porcentaxe de alumnado repetidor con respecto ao alumnado matriculado en cada curso.
Cursos 2019-20, 2020-21 e 2021-22**

	Curso 2021-22		Curso 2020-21		Curso 2019-20	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
(%)						
Educación primaria						
Algún curso de Primaria	1,9	2,2	0,7	1,2	1,9	2,3
Primeiro de Primaria	2,1	2,6	1,1	1,6	2,4	2,9
Terceiro de Primaria	1,9	2,0	0,5	1,0	1,8	2,2
Sexto de Primaria	1,9	2,0	0,8	1,5		
Educación secundaria obrigatoria						
Algún curso da ESO	7,7	7,5	2,5	4,1	8,6	8,4
Primeiro da ESO	7,3	7,3	3,2	5,0	9,3	8,8
Segundo da ESO	8,4	8,3	2,5	4,4	8,1	8,5
Terceiro da ESO	8,5	7,9	2,3	3,8	9,4	8,6
Cuarto da ESO	6,7	6,5	1,8	3,1	7,5	7,3
Bacharelato						
Algún curso de Bacharelato	5,2	6,9	1,2	3,2	6,2	7,8
Primeiro de Bacharelato	3,5	5,0	0,9	2,4	4,5	5,6
Segundo de Bacharelato	7,0	8,9	1,5	4,1	8,1	10,3

Fonte: Consejo Escolar del Estado. Informe 2022

5.1.31.

ceiro e segundo da ESO, cunha porcentaxe de alumnado repetidor en Galicia do 8,5% e 8,4%, respectivamente; situándose a continuación primeiro da ESO, cun 7,3%, e segundo de bacharelato, cun 7%. Como amosa o devandito **cadro 5.1.31.**, no conxunto de España as taxas de repetición son máis elevadas que en Galicia tanto en primaria como en bacharelato, rexistrándose as taxa máis alta en segundo de bacharelato, cun 8,9%, por diante das relativas a segundo e terceiro da ESO (8,3% e 7,9%, respectivamente).

No sistema educativo español a idade de 16 anos marca a idade teórica de inicio da educación secundaria superior (bacharelato ou ensinanzas de carácter profesional de grao medio); é dicir, a partir desta idade iníciase a transición ás ensinanzas postobrigatorias. Para estudar estas transicións utilízanse as taxas netas de escolarización de 16 a 17 anos por niveis de ensinanza. No curso 2021-22, último dispoñible, Galicia sitúase como a terceira Comunidade autónoma coa taxa neta de escolarización aos 17 anos máis elevada, cun 95,1%, tan só por detrás do País Vasco e Navarra; o 6,2% escolarizado en educación obrigatoria, o 88,3% en educación postobrigatoria e un 0,6% en educación de persoas adultas.

No que respecta aos indicadores relativos aos resultados académicos nos diferentes niveis ou etapas escolares, estes elabóranse tendo en conta a taxa bruta de poboación que se gradúa en cada nivel educativo, entendida como a relación entre o alumnado que termina cada un dos estudos que cursa, con independencia da idade, coa poboación total da idade teórica do comezo do último curso do ensino.

O **cadro 5.1.32.** mostra as taxas brutas de poboación que se gradúa, que, para o curso 2021-22, mostran datos para Galicia superiores á media española en todos os niveis educativos agás nos de grao e másteres oficiais. A distribución destas taxas por xénero mostra que, tanto para Galicia como para o conxunto do Estado, estas taxas brutas de poboación que se gradúa é superior no caso das mulleres, agás en Profesional básico e en Técnico medio. En Galicia esta situación rexístrase tamén no caso do técnicos superiores.

No que á porcentaxe do alumnado que finaliza os estudos da ESO respecto ao total do alumnado matriculado se refire, os datos recollidos no informe “Las cifras de la educación en España. Curso 2021-22” (edición 2024) reflicten que Galicia presenta un valor do 83,8%,

Taxa bruta de poboación que se gradúa 2021-22. Distribución segundo ensinanza/titulación

	Galicia			España		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
ESO	83,8	81,1	86,6	80,7	77,2	84,5
ESO persoas adultas	7,0	6,9	7,1	6,5	5,7	7,3
Bacharelato	62,4	54,8	70,4	55,7	48,5	63,5
Profesional básico	6,2	8,4	3,8	4,0	5,5	2,5
Técnico (1)	28,5	30,1	26,9	26,4	26,5	26,2
Técnico superior (2)	38,7	39,5	37,9	34,6	32,8	36,6
Grao	35,4	27,5	43,7	42,5	33,0	52,7
Máster oficial	4,7	3,8	5,8	28,1	22,6	33,8

(1) Considérase o alumnado graduado en Ciclos Formativos de Grao Medio de FP e de Artes Plásticas e Deseño e EE. Deportivas de Grao Medio.

(2) Considérase o alumnado graduado en Ciclos Formativos de Grao Superior de FP e de Artes Plásticas e Deseño e EE. Deportivas de Grao Superior.

Fonte: Ministerio de Educación y Formación Profesional, *Las cifras de la educación en España*

5.1.32.

Indicadores universitarios en Galicia e España 2021/22 (1)

Estudios de grado

	Galicia			España		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
		(%)			(%)	
Taxa de rendemento	75,8	68,6	81,2	78,3	72,6	82,6
Taxa parcial de abandono 1º ano (cohorte entrada 2019-20)	14,4	17,6	12,0	14,0	17,1	11,6
Taxa parcial de cambio 1º ano (cohorte entrada 2019-20)	7,2	8,1	6,4	7,1	8,0	6,3
Taxa de idoneidade (cohorte entrada 2018-19)	44,6	32,1	54,8	40,6	29,8	49,5

Estudios de máster

	Galicia			España		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
		(%)			(%)	
Taxa de rendemento	85,8	83,6	87,5	87,7	85,6	89,5
Taxa parcial de abandono 1º ano (cohorte entrada 2019-20)	6,8	8,2	5,9	8,6	10,0	7,6
Taxa parcial de cambio 1º ano (cohorte entrada 2019-20)	1,0	1,1	0,9	1,0	1,2	0,9
Taxa de idoneidade (cohorte entrada 2021-22)	66,4	63,0	68,7	70,9	68,4	72,8

(1) Total Universidades públicas presenciales

Fonte: Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades, *Estadísticas e Informes Universitarios*

5.1.33.

o que supón tres puntos por riba da media estatal, acadando este indicador o 81,1% no caso dos homes (77,2% en España) e o 86,6% no das mulleres (84,5%).

As taxas brutas da poboación que obtén o graduado en ESO a través da educación secundaria para persoas adultas (relación porcentual entre o alumnado que fi-

naliza estes estudos –calquera que sexa a súa idade– e a poboación de 18 anos, que é a idade teórica do comezo do último curso destes estudos) sitúase no 7% fronte ao 6,5% no conxunto do Estado.

Dentro dos indicadores universitarios, o **cadro 5.1.33.** mostra a taxa de rendemento, abandono, cambio e ido-

neidade a nivel universitario. Segundo reflicte o Ministerio de Educación y Formación Profesional, a taxa de rendemento do alumnado matriculado no sistema universitario galego en estudos de grado, que mide a relación entre os créditos superados e os créditos matriculados, sitúase no curso 2021-22 (último dato dispoñible) no 75,8%, a terceira porcentaxe máis baixa de todas as CC.AA. (78,3% en España) tras Asturias e Canarias. As mulleres presentan valores superiores aos homes en todas as Comunidades Autónomas, situándose en Galicia en 81,2% e 68,6%, respectivamente. No conxunto do Estado a taxa de rendemento entre as mulleres ascende a 82,6%, fronte aos 72,6% no dos homes.

A taxa parcial de abandono do alumnado de grao no primeiro ano de estudio (porcentaxe de estudantes que accedeu a unha determinada titulación e que a abandona no primeiro ano) foi no devandito curso de 14,1% para a cohorte de estudantes do 2019-20 (14% para o conxunto das universidades públicas españolas). No caso das mulleres, esta porcentaxe é do 12% (11,6% en España), situándose no 17,6% no dos homes (17,1% de media estatal).

A taxa de cambio no primeiro ano de estudio cae no último ano en Galicia, situándose no 7,2%, porcentaxe lixeiramente superior á media das universidades públicas españolas (7,1%). Entre as alumnas galegas a taxa de cambio é do 6,4%, e no caso dos homes, do 8,1% (6,3% e 8% en España, respectivamente).

A taxa de idoneidade dos estudantes de grao, entendida como a porcentaxe de estudantes que finalizan o grado no tempo previsto, é no curso 2018-19, último dispoñible, do 44,6%, porcentaxe superior á media estatal (40,6%).

Finalmente, destacar que a taxa de idoneidade para os estudantes de máster que se matricularon no curso 2021-22 foi en Galicia do 66,4%, catro puntos e medio por debaixo da media estatal (70,9%).

5.2. Investigación e tecnoloxía

Ao longo do presente capítulo analízase o nivel de gasto público en I+D+i así como distintos indicadores que miden a eficiencia acadada con ese gasto. Á hora de analizar a competitividade rexional de Galicia e a súa comparación co resto das CC.AA.

A análise da situación competitiva das Comunidades Autónomas pode realizarse a partir dos valores do Índice de Competitividade Rexional (ICREG) que anualmente elabora o Consello Xeral de Economistas. Este indicador está analizado en profundidade no capítulo 1 da presente Memoria, máis resulta importante salientar que o valor do ICREG reflicte que Galicia presenta unha medra da competitividade en torno ao 7% en relación á primeira estimación do ano anterior, situándose o seu valor en 8,70.

Dentro dos factores determinantes para a competitividade o que neste apartado nos compete é o eixo 7: Innovación, no que, tal como mostra o **cadro 1.1.16.: [Perfil do Índice de Competitividade Rexional en Galicia 2022]**, Galicia está na sexta posición, cun nivel competitivo medio-baixo e unha tendencia superior á media

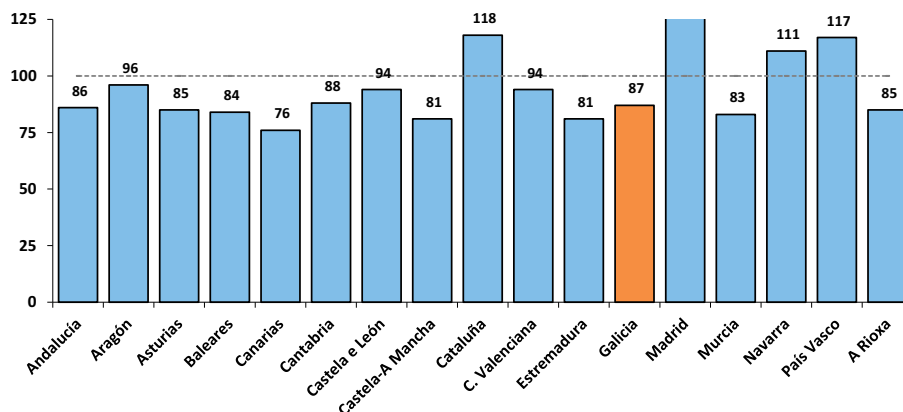
Outro factor de especial interese na análise da evolución do sector tecnolóxico en Galicia é o gasto interno en actividades de investigación e desenvolvemento, que volve a aumentar en 2022 (último dato dispoñible), aínda que a unha taxa interanual moi inferior á media estatal.

A continuación analízase o grao de internacionalización das empresas de alta tecnoloxía, xa que este pode considerarse como un dos factores relevantes á hora de medir a competitividade internacional dun territorio, e, finalmente, no concernente á sociedade do coñecemento, analizaremos a evolución das matriculacións nas ciencias sociais e os recursos orzamentarios dedicados.

Indicadores de I+D+i

Dentro dos indicadores de I+D+i destacamos, en primeiro lugar, o Indicador Sintético Global da Nova Economía (ISNE) elaborado polo Centro de Predición Económica (Ceprede) da Universidade Autónoma de Madrid a partir dun conxunto de indicadores sobre innovación tecnolóxica, nova economía nas empresas,

Indicador sintético global da Nova Economía 2023. Comparativa de CC.AA. España=100

Fonte: CEPREDE, *Penetración regional de la nueva economía*

5.2.1.

nos fogares e nas administracións públicas. O **cadro 5.2.1.** reflicte que no ano 2023 Galicia ocupa unha posición relativa intermedia en comparación co resto das Comunidades Autónomas, acadando un valor de 87 (media estatal igual a 100), o que a sitúa como a novena Comunidade con maior valor do ISNE. O cuarteto das CCAA líderes nesta materia está composto por Madrid, Navarra, Cataluña e País Vasco, todas por encima dos 100 puntos no ISNE. No ano 2008 este indicador presentaba en Galicia un valor de 85, o que a situaba no posto décimo terceiro.

Atendendo á penetración e uso das TIC, os distintos compoñentes do indicador sitúanse por baixo do nivel medio do conxunto do Estado (España = 100). Dunha banda, o indicador sintético de innovación redúcese por segundo ano consecutivo en relación ao ano anterior ao presentar un valor de 83 puntos sobre 100, cinco menos que no ano anterior, lonxe do valor experimentado en Madrid (167), País Vasco (161), Navarra (162) ou Cataluña (137). Do mesmo xeito o indicador correspondente ás administracións públicas descende tamén no último ano ata os 94 puntos, seis menos que no ano anterior (Cataluña presenta o máximo valor con 110), sendo esta caída de un punto no caso do indica-

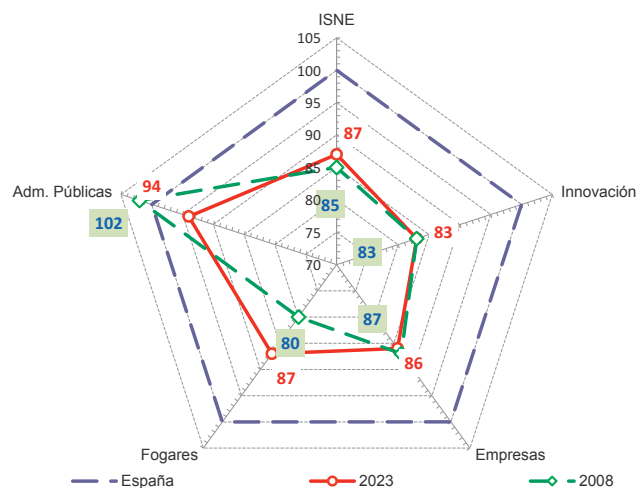
dor correspondente ás empresas para situarse en 86 puntos sobre cen, presentando as CC.AA. de Madrid (118), Cataluña (112) e País Vasco (105) as que presentan os valores máis elevados, e as únicas tres por encima de 100 puntos. Por último, o índice relativo aos fogares diminúe no último ano, acadando un valor de 87 puntos fronte aos 98 do ano anterior (Madrid e Cataluña, con 120 e 113 puntos, respectivamente, son as CC.AA. co indicador máis elevado).

No que respecta ao dinamismo do esforzo innovador recente, destacan Castela-León, cunha medra interanual do 7%, Navarra, cun 5,4%, e País Vasco, cun incremento do 4,3%. Galicia presenta no último ano un dinamismo inferior ao do conxunto do Estado, cunha medra do 0,2%, fronte ao 1,6% de crecemento medio en España (**cadro 5.2.3.**).

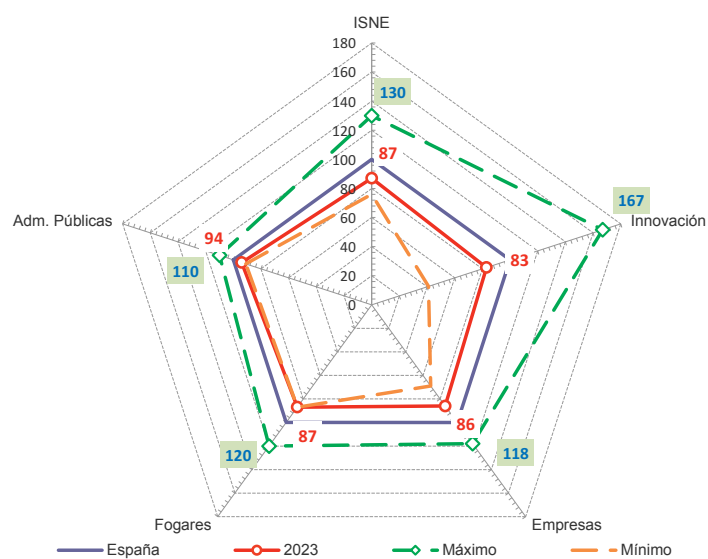
• Gasto interno en actividades de investigación e desenvolvemento

Unha forma de medir o esforzo que se está a realizar en elevar o peso das actividades de I+D no conxunto da economía é a través do gasto realizado nestas actividades por unha economía, independentemente da

Posicionamento de Galicia no ISNE 2008 e 2023

Posicionamento de Galicia no ISNE 2023. Valores máximos e mínimos

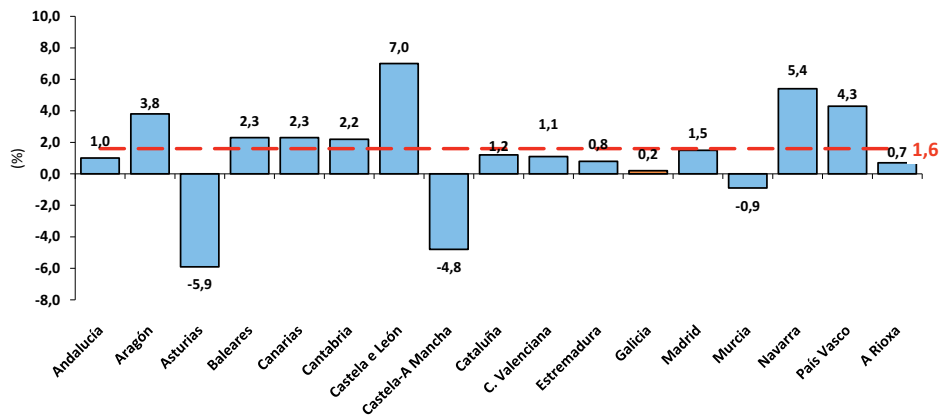

Fonte: CEPREDE, *Penetración regional de la nueva economía*

5.2.2.

Dinamismo do esforzo innovador 2023. Comparativa de CC.AA

Fonte: CEPREDE, Penetración regional de la nueva economía

5.2.3.

Gastos internos totais e persoal en I+D nas CC.AA. 2021-22

	Gastos			Persoal (1)		
	2022	(% / total)	22/21	2022	(% / total)	22/21
	(en miles de euros)		(%)			(%)
Andalucía	1.890.566	9,8	11,0	28.518	10,8	5,5
Aragón	447.121	2,3	15,6	7.321	2,8	9,7
Asturias	217.867	1,1	6,7	3.618	1,4	6,9
Baleares	164.211	0,8	12,4	3.238	1,2	8,0
Canarias	271.596	1,4	13,9	4.217	1,6	5,2
Cantabria	138.479	0,7	4,0	2.261	0,9	4,7
Castela e León	866.999	4,5	8,9	11.701	4,4	5,2
Castela-A Mancha	313.897	1,6	-7,5	4.453	1,7	15,3
Cataluña	4.827.232	25,0	18,4	58.771	22,3	5,2
C. Valenciana	1.485.293	7,7	9,3	22.953	8,7	3,5
Extremadura	158.054	0,8	6,0	2.979	1,1	7,7
Galicia	751.045	3,9	7,7	12.350	4,7	8,0
Madrid	5.130.046	26,5	13,1	64.470	24,5	5,5
Murcia	387.214	2,0	10,2	7.162	2,7	5,5
Navarra	409.931	2,1	5,1	5.346	2,0	0,9
País Vasco	1.772.820	9,2	6,4	22.446	8,5	4,4
A Ríoxa	82.328	0,4	26,5	1.471	0,6	12,5
Ceuta e Melilla	10.056	0,1	-	131	0,0	-
Total	19.324.755	100	12,0	263.407	100	5,5

(1) persoal en equivalencia a xornada completa

Fonte: INE, Estadística sobre actividades de I+D

5.2.4.

Gastos internos totais e persoal en I+D 2021-22

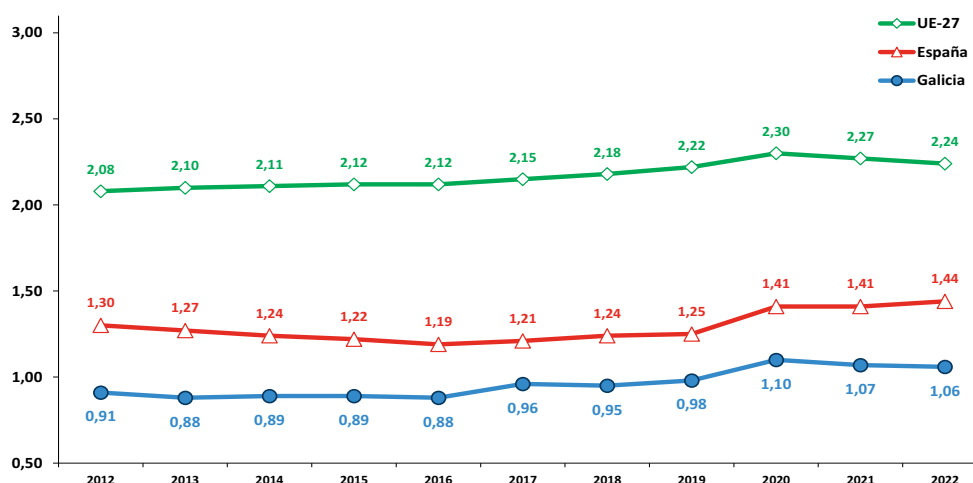
	2022		Persoal (1)	2021		Persoal (1)
	I+D interna (en miles de euros)	(%)		I+D interna (en miles de euros)	(%)	
Empresas	383.914	3,5	5.720,6	353.476	3,6	5.077,2
Administración Pública	103.451	3,1	1.737,0	100.449	3,5	1.718,8
Ensinanza Superior	258.791	5,2	4.817,3	240.077	5,2	4.582,4
IPSFL	4.890	7,3	74,6	3.481	6,2	56,6

(1) persoal en equivalencia a xornada completa

Fonte: INE, *Estadística sobre actividades de I+D*

5.2.5.

Esfuerzo investigador en I+D en relación ao PIB (1) 2012-22

(1) porcentaxe de gastos en I+D en relación ao PIB a prezos de mercado;

(2) 2021 datos provisionais e 2022 datos avance

Fonte: INE e EUROSTAT

5.2.6.

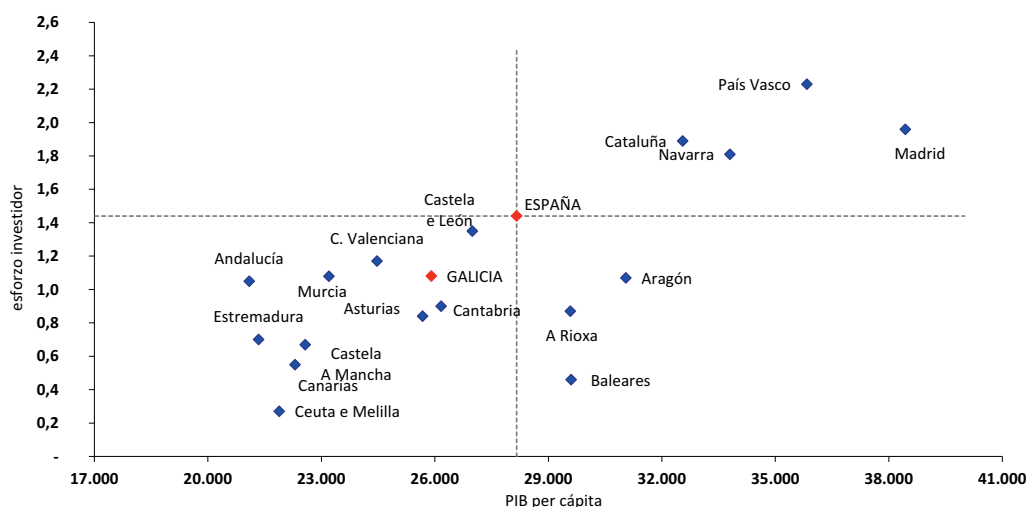
ori xe pública ou privada, nacional ou estranxeira, dos fondos.

A semellanza do ano anterior, o gasto interno en actividades de investigación e desenvolvemento en Galicia volve a aumentar en 2022 (último dato dispoñible), aínda que a unha taxa interanual moi inferior á media estatal. Tras unha medra do 7,7%, 4,3 puntos porcentuais por baixo do crecemento en España, o gasto nestas actividades ascende a 751 millóns de euros, o que representa o 3,9% do gasto total estatal. Como se aprecia no **cadro 5.2.4.**, o gasto en actividades de I+D en Es-

paña está moi concentrado en Madrid e Cataluña, que acollen o 51% do gasto total.

O incremento de 53,5 millóns de euros do gasto interno en I+D en Galicia ven explicado fundamentalmente pola medra do 8,6% do gasto en I+D por parte do sector empresas, en torno a 30,4 millóns de euros máis, e do sector ensinanza superior, cun incremento do 7,8% respecto ao ano anterior, o que equivale a 18,7 millóns de euros máis (**cadro 5.2.5.**).

No ano 2022 a taxa de variación interanual do PIB en

Esforo investidor en I+D e PIB per cápita das CC.AA. 2022 ⁽¹⁾

(1) primeira estimación

Fonte: INE

5.2.7.

Galicia foi do 8,9% (termos monetarios), polo que tras o devandito crecemento dos recursos investidos en I+D a porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB sitúase no 1,06%. Tal como se aprecia no **gráfico 5.2.6.**, Galicia mantén non só un esforzo investidor moi por baixo da media europea (2,24%) senón tamén inferior á media española (1,44%). A rateo atópase lonxe do obxectivo marcado no Plan Estratéxico de Galicia 2022-2030 que recolle que o esforzo investidor debe situarse en 2025 no 1,3% do PIB galego e no 2% no ano 2030.

O **cadro 5.2.7.** amosa unha relación directa entre PIB per cápita e esforzo investidor. Neste senso, un menor PIB per cápita relaciónase cun menor esforzo investidor en I+D, polo que Galicia estaría situada no cuadrante inferior esquerdo mentres que as Comunidades Autónomas de Madrid, Navarra, Cataluña e País Vasco, cuxos maiores niveis de PIB por habitante estarían asociados, en consecuencia, cunha maior participación do gasto en I+D sobre o conxunto do PIB, están no cuadrante superior dereito.

Tendo en conta o incremento do gasto en actividades de I+D en Galicia, crecemento levemente inferior ao re-

xistrado no caso das persoas investigadoras en xornada completa (8%), os recursos investidos en I+D por investigador ascenden no último ano na Comunidade Autónoma un 0,6%, o que contrasta coa intensa medra experimentada no conxunto de España (6,8%). O cadro 5.2.8. amosa que o gasto interno por investigador ascende ata os 94.058 euros en 2022, o que sitúa a Galicia como a sexta Comunidade Autónoma con menor investimento, lonxe da media estatal que ascende a 119.473 euros.

Tal como se mostra no **gráfico 5.2.9.**, o gasto en I+D por persoal en equivalencia a tempo completo (EJC) ascende en 2022 ata os 60.816 euros en Galicia, o que supón o 83% do gasto no conxunto de España (73.365 euros).

Tal como se sinalou anteriormente, no que respecta ao gasto en I+D segundo sectores de execución en comparación co resto de Comunidades Autónomas (**cadro 5.2.10.**), en Galicia o 48,2% do dito gasto está realizado polo sector público (administración pública e ensino superior), fronte ao 51,8% do sector privado. No conxunto do Estado o investimento privado representa o

Gastos internos totais e persoal en I+D nas CC.AA. 2021-22: importancia relativa

	Gastos totais / PIB (1)		Persoal / 1.000 activos (2)		Gasto / Investigador	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
	(%)				(en euros)	
Andalucía	1,05	1,04	7,1	6,7	113.179	109.603
Aragón	1,07	1,01	11,3	10,3	99.531	88.775
Asturias	0,84	0,87	8,2	7,6	90.465	85.378
Baleares	0,46	0,49	4,9	4,6	75.075	65.076
Canarias	0,55	0,56	3,6	3,6	96.588	80.959
Cantabria	0,90	0,95	8,2	7,8	96.367	96.343
Castela e León	1,35	1,34	10,5	10,1	113.238	110.169
Castela-A Mancha	0,67	0,79	4,4	3,8	157.579	171.840
Cataluña	1,89	1,76	15,1	14,4	144.189	129.159
C. Valenciana	1,17	1,18	9,1	9,1	103.784	97.301
Extremadura	0,70	0,72	6,0	5,6	79.257	79.821
Galicia	1,08	1,09	10,0	9,3	94.058	93.473
Madrid	1,96	1,91	17,9	17,2	126.429	118.973
Murcia	1,08	1,07	9,6	9,1	83.610	77.074
Navarra	1,81	1,90	16,6	16,7	125.576	123.273
País Vasco	2,23	2,31	21,6	20,9	120.329	115.467
A Rioxa	0,87	0,75	9,3	8,3	83.505	77.302
Ceuta e Melilla	0,27	0,27	1,7	1,6	99.368	100.425
Total	1,44	1,41	11,2	10,8	119.473	111.901

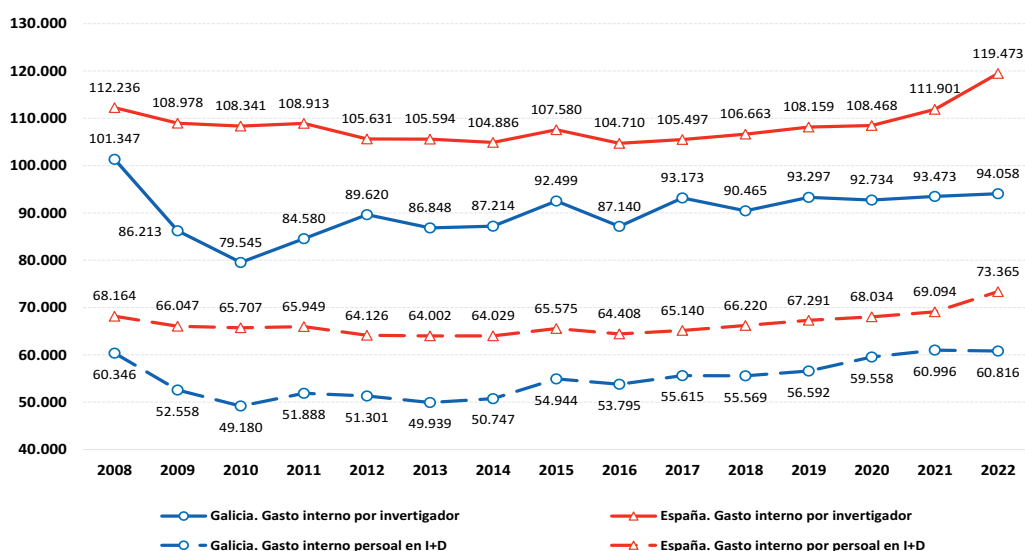
(1) PIB a prezos de mercado, prezos correntes

(2) persoal en equivalencia a xornada completa

Fonte: INE, Contabilidad regional de España e Estadísticas de actividades de I+D

5.2.8.

Gasto interno por persoal e por investigador equivalente en xornada completa 2008-22

Fonte: INE, Estadística sobre actividades de I+D

5.2.9.

Persoal empregado nas actividades de I+D nas CC.AA. 2022: distribución segundo sector

	Total (1)		Empresas		IPSFL		Administración Pública		Ensinanza superior	
	Total	Investigadores	Total	Investigadores	Total	Investigadores	Total	Investigadores	Total	Investigadores
Andalucía	28.518	16.704	9.228	4.310	141	37	6.322	2.835	12.827	9.523
Aragón	7.321	4.492	3.627	1.729	18	10	1.328	723	2.348	2.030
Asturias	3.618	2.408	1.614	896	5	4	617	271	1.383	1.237
Baleares	3.238	2.187	951	393	3	2	652	373	1.632	1.420
Canarias	4.217	2.812	1.205	647	42	21	1.204	639	1.765	1.505
Cantabria	2.261	1.437	834	419	32	30	500	329	895	659
Castela e León	11.701	7.656	4.976	2.541	16	11	1.103	546	5.607	4.558
Castela-A Mancha	4.453	1.992	2.476	734	10	5	663	422	1.304	831
Cataluña	58.771	33.478	30.012	14.542	218	147	11.138	6.411	17.403	12.378
C. Valenciana	22.953	14.311	9.804	5.031	30	26	2.728	1.601	10.392	7.653
Extremadura	2.979	1.994	832	398	-	-	619	250	-	-
Galicia	12.350	7.985	5.721	3.477	75	59	1.737	887	4.817	3.562
Madrid	64.470	40.576	32.074	17.120	254	143	13.391	6.899	18.751	16.414
Murcia	7.162	4.631	2.825	1.163	5	4	614	326	3.719	3.138
Navarra	5.346	3.264	3.033	1.449	-	-	474	281	-	-
País Vasco	22.446	14.733	15.671	9.742	20	14	1.539	737	5.216	4.240
A Ríoxa	1.471	986	645	321	1	1	314	203	511	461
Ceuta e Melilla	131	101	-	-	-	-	-	-	-	-
Total (1)	263.407	161.751	125.529	64.912	889	529	44.958	23.742	92.031	72.568

(1) inclúe empresas, institucións privadas sen fins de lucro, administración pública e ensinanza superior

Nota: as celdas que son secreto estatístico se indican con valor 0 (-)

Fonte: INE, *Estatística sobre actividades de I+D*

5.2.10.

56,7% do gasto total, situándose esta porcentaxe no 75,8% no País Vasco, no 66% en Navarra, 63% en Cataluña e en torno ao 60% en Castela–A Mancha, Castela e León, Aragón e Madrid. En termos absolutos o gasto empresarial ascende e Galicia a 383,9 millóns de euros, o que supón o 3,5% do total estatal (o Plan Estratéxico de Galicia reflicte que o fito a acadar en 2025 ascende a 4,3% e a meta para 2030 o 4,7%).

• Persoal de investigación e desenvolvemento

A análise do volume de persoas empregadas en I+D realízase a través do persoal empregado en actividades de I+D en equivalencia a xornada completa, entendido como a suma do persoal que traballa en réxime de xornada completa máis a equivalencia a dita dedicación do persoal que traballa en réxime de xornada parcial. Neste senso, a Estatística sobre actividades de I+D do INE (**cadro 5.2.5.**), mostra un incremento do persoal de I+D empregado en equivalencia de xornada completa tanto en Galicia como no conxunto do Estado, aca-

dando este incremento un 8% en relación ao ano 2021 en Galicia.

Como se observa no **cadro 5.2.11.**, no ano 2022, último dato dispoñible, Galicia contaba con 12.350 empregados nestas actividades, o que implica que se rexistran 10 persoas en equivalencia a xornada completa por cada mil activos, lonxe da media española que é de 11,2 persoas por cada mil activos. O citado incremento do número de persoas empregadas en EJC nas actividades de I+D en Galicia prodúcese nos catro grupos de actividades analizamos, máis con maior intensidade en termos absolutos, no ámbito empresarial e no ensino superior, e en menor medida, na administración pública e nas IPSFL. En concreto, o ámbito das empresas experimenta unha medra interanual do 12,7% (643 persoas) e o ensino superior o 5,1% (235 persoas máis), sendo este incremento do 1,1% na administración pública (18 persoas). Tal como se mostra no **gráfico 5.2.12.**, o sector privado concentra no último ano o 46,3% do persoal empregado en activida-

Persoal empregado nas actividades de I+D nas CC.AA. 2022: distribución segundo sector

	Total (1)		Empresas		IPSEFL		Administración Pública		Ensinanza superior	
	Total	Investigadores	Total	Investigadores	Total	Investigadores	Total	Investigadores	Total	Investigadores
Andalucía	28.518	16.704	9.228	4.310	141	37	6.322	2.835	12.827	9.523
Aragón	7.321	4.492	3.627	1.729	18	10	1.328	723	2.348	2.030
Asturias	3.618	2.408	1.614	896	5	4	617	271	1.383	1.237
Baleares	3.238	2.187	951	393	3	2	652	373	1.632	1.420
Canarias	4.217	2.812	1.205	647	42	21	1.204	639	1.765	1.505
Cantabria	2.261	1.437	834	419	32	30	500	329	895	659
Castela e León	11.701	7.656	4.976	2.541	16	11	1.103	546	5.607	4.558
Castela-A Mancha	4.453	1.992	2.476	734	10	5	663	422	1.304	831
Cataluña	58.771	33.478	30.012	14.542	218	147	11.138	6.411	17.403	12.378
C. Valenciana	22.953	14.311	9.804	5.031	30	26	2.728	1.601	10.392	7.653
Extremadura	2.979	1.994	832	398	-	-	619	250	-	-
Galicia	12.350	7.985	5.721	3.477	75	59	1.737	887	4.817	3.562
Madrid	64.470	40.576	32.074	17.120	254	143	13.391	6.899	18.751	16.414
Murcia	7.162	4.631	2.825	1.163	5	4	614	326	3.719	3.138
Navarra	5.346	3.264	3.033	1.449	-	-	474	281	-	-
País Vasco	22.446	14.733	15.671	9.742	20	14	1.539	737	5.216	4.240
A Ríoxa	1.471	986	645	321	1	1	314	203	511	461
Ceuta e Melilla	131	101	-	-	-	-	-	-	-	-
Total (1)	263.407	161.751	125.529	64.912	889	529	44.958	23.742	92.031	72.568

(1) inclúe empresas, institucións privadas sen fins de lucro, administración pública e ensinanza superior

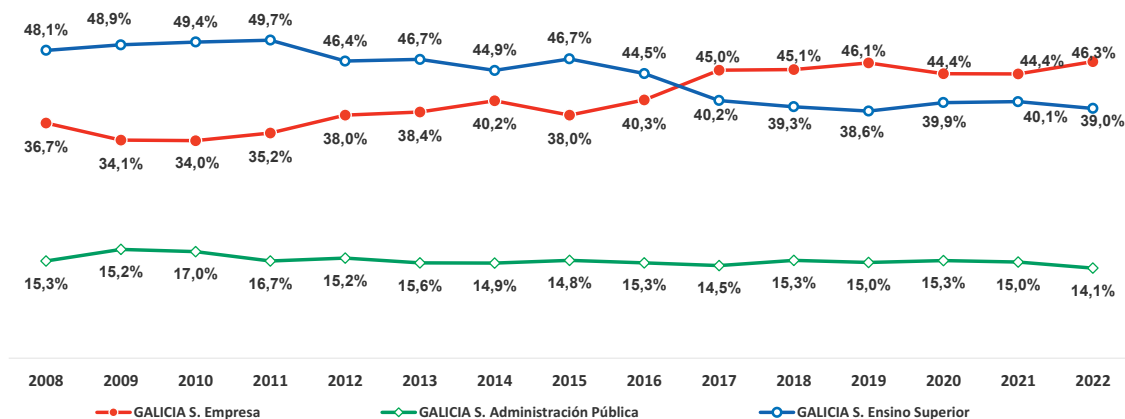
Nota: as celdas que son secreto estatístico se indican con valor 0 (-)

Fonte: INE, *Estadística sobre actividades de I+D*

5.2.11.

Persoal empregado en actividades de I+D en equivalencia a xornada completa 2008-22. Distribución porcentual segundo sectores

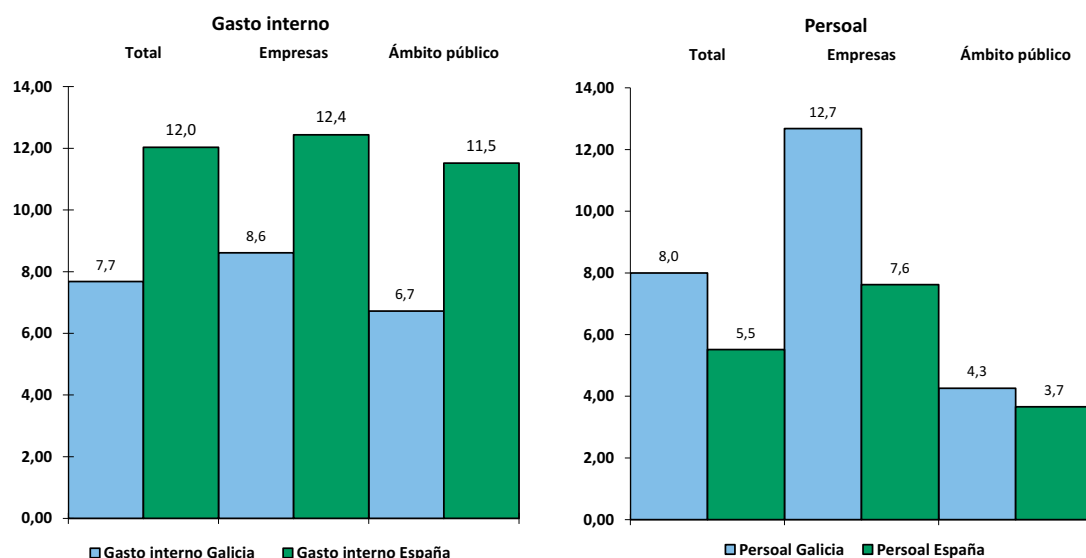

Fonte: INE, *Estadística sobre actividades de I+D*

5.2.12.

Gasto interno e persoal en actividades de I+D en Galicia e España 2021-22: taxas de crecemento

Fonte: INE, Estadística sobre actividades de I+D

5.2.13.

des de I+D (40,4% en 2021) fronte ao 39% no ensino superior (40,1% en 2021), reducíndose o peso do emprego no ámbito da administración pública ata o 14,1% en 2022.

En relación ao persoal investigador, tras unha medra interanual do 7,8%, Galicia conta no ano 2021 con 7.985 investigadores, o que supón o 4,9% do total estatal. O persoal investigador distribúese por sectores de xeito que o 44,6% das persoas investigadoras a xornada completa en Galicia está no ensino superior, o 43,5% no sector empresarial e un 11,1% na administración pública.

Comparado co total estatal, a importancia relativa da ocupación de investigadores e investigadoras no sector empresarial galego é 3,4 puntos superior á media española (40,1%), situándose Galicia como a terceira C.A. co peso máis elevado, lonxe so 66,1% rexistrado no País Vasco e semellante á porcentaxe de Navarra (44,1%). Asemade, no conxunto do Estado o peso relativo do persoal investigador no ensino superior é de 44,9%,

sendo a súa importancia relativa do 14,7% no caso da ocupación na administración pública.

• Indicadores de alta tecnoloxía

Os indicadores de alta tecnoloxía utilízanse como unha medida dos resultados e do impacto da I+D, e da competitividade e internacionalización dunha economía.

A alta tecnoloxía está constituída por sectores e produtos que, dado o seu grao de complexidade, requiren un continuo esforzo en investigación e unha sólida base tecnolóxica.

O INE, na súa Estadística sobre actividades de I+D, distingue entre sector manufactureiro de tecnoloxía alta (farmacia, fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos, construción aeronáutica e espacial e a súa maquinaria), sector manufactureiro de media-alta tecnoloxía (química, fabricación de armas e munições, fabricación de material e equipo eléctrico, fabricación doutra maquinaria e equipo, fabricación de

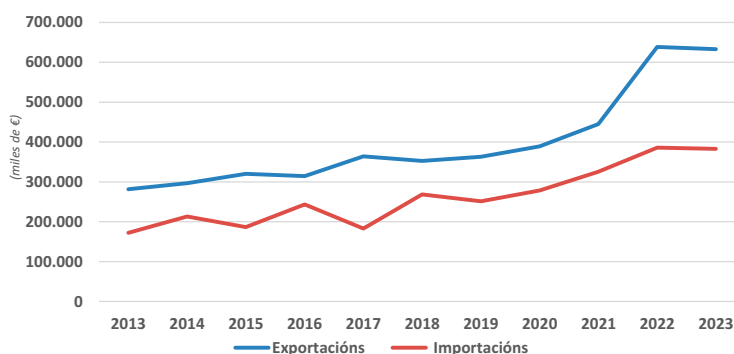
Comercio exterior de produtos de alta tecnoloxía 2022-23 ⁽¹⁾

	Exportacións				Importacións			
	2022 (en miles de euros)	2023 (%)	23/22 (%)		2022 (en miles de euros)	2023 (%)	23/22 (%)	
Total	638.556	633.112	100	-0,9	385.921	382.681	100	-0,8
Construción aeronáutica e espacial	3.546	36.995	5,8	943,3	7.057	7.094	1,9	0,5
Maquinaria de oficina e equipo informático	21.522	31.875	5,0	48,1	28.831	23.244	6,1	-19,4
Mat.electrónico: equipos de radio, tv e telecom.	79.105	85.267	13,5	7,8	152.225	135.425	35,4	-11,0
Produtos farmacéuticos	104.353	84.716	13,4	-18,8	21.106	22.439	5,9	6,3
Instrumentos científicos	20.852	20.110	3,2	-3,6	101.977	106.729	27,9	4,7
Maquinaria e material eléctrico	20.891	20.546	3,2	-1,7	16.038	17.245	4,5	7,5
Produtos químicos	380.241	344.441	54,4	-9,4	39.982	45.265	11,8	13,2
Maquinaria e equipo mecánico	4.576	5.682	0,9	24,2	11.739	20.333	5,3	73,2
Armas e municións	3.470	3.481	0,5	0,3	6.966	4.907	1,3	-29,6

(1) datos 2023 son provisionais
Fonte: IGE, Alta tecnoloxía

5.2.14.

Comercio exterior de produtos de alta tecnoloxía 2013-23 ⁽¹⁾

(1) datos 2022 son provisionais
Fonte: IGE, Alta tecnoloxía

5.2.15.

vehículos de motor, fabricación doutro material de transporte excepto construción naval, construción aeronáutica e espacial e a súa maquinaria, fabricación de instrumentos e subministros médicos e odontolóxicos) e máis o sector de servizos de tecnoloxía alta.

Para medir a competitividade a nivel internacional dun determinado territorio, pódense utilizar os datos da evolución do comercio exterior de produtos de alta tecnoloxía, polo que resulta importante analizar o grao de internacionalización das empresas de alta tecnoloxía. Tal como se observa no **cadro 5.2.14.**, en 2023 rexís-

trase un leve descenso tanto das exportacións como das importacións destes produtos, o que repercute nunha caída da actividade comercial dos produtos de alta tecnoloxía ata os 1.016 millóns de euros, o que representa unha taxa de variación interanual do -0,8%.

O valor total das exportacións galegas destes produtos a terceiros países diminúe en 2023 ata os 633,1 millóns de euros, o que supón unha caída interanual do 0,9%, en tanto que as importacións se reducen un 0,8% para situarse nos 382,7 millóns de euros. O **gráfico 5.2.15.** reflicte o estancamento, incluso leve descenso, das

Orzamento das funcións de I+D+i e da Sociedade da Información e do Coñecemento para os exercicios 2023 e 2024: distribución Consellería e programa

Exercicio 2024

Total			Plan Galego de I+D+i	Investigación universitaria	Investigación sanitaria	Fomento da Sociedade da información e do coñecemento
	(% / total)		(en miles de euros)			
Total	482.281,6		199.766,5	104.118,0	26.329,1	152.068,0
Axencia Galega de Innovación	169.315,8	35,1	169.315,8	-	-	-
Axencia Galega de Calidade Alimentaria	23.474,3	4,9	23.474,3	-	-	-
Consellería do Mar	6.969,7	1,4	6.969,7	-	-	-
Instituto Tecnolóxico para o Control do Medio Mariño de Galicia	6,7		6,7	-	-	-
Consellería de Cultura, Educación, FP e Universidades	104.118,0	21,6	-	104.118,0	-	-
Axencia Galega para a Xestión do Coñecemento en Saúde	3.994,5	0,8	-	-	3.994,5	-
Servicio Galego de Saúde	22.334,6	4,6	-	-	22.334,6	-
Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia	152.068,0	31,5	-	-	-	152.068,0

Exercicio 2023

Total			Plan Galego de I+D+i	Investigación universitaria	Investigación sanitaria	Fomento da Sociedade da información e do coñecemento
	(% / total)		(en miles de euros)			
Total	449.877,4		198.831,1	89.794,1	5.777,8	155.474,4
Axencia Galega de Innovación	163.393,7	33,9	163.393,7	-	-	-
Axencia Galega de Calidade Alimentaria	30.781,9	6,4	30.781,9	-	-	-
Consellería do Mar	4.655,5	1,0	4.655,5	-	-	-
Consellería de Cultura, Educación, FP e Universidades	89.794,1	18,6	-	89.794,1	-	-
Axencia Galega para a Xestión do Coñecemento en Saúde	3.465,9	0,7	-	-	3.465,9	-
Servicio Galego de Saúde	2.311,9	0,5	-	-	2.311,9	-
Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia	155.474,4	32,2	-	-	-	155.474,4

Fonte: Consellería de Facenda, *Orzamentos*

5.2.16.

vendas de produtos de alta tecnoloxía a terceiros países, que acadaban un máximo en 2022, en tanto o valor total das importacións que tras o ano 2009, acadaban tamén un máximo no ano 2022, frean o seu impulso e caen levemente en 2023.

No que respecta ás exportacións, e atendendo á desagregación segundo sectores, cómpre salientar a importancia do subsector de produtos químicos, que representa o 54,4% do valor total das exportacións galegas de produtos de alta tecnoloxía, así como o material electrónico: equipos de radio, TV e telecomunicacións e os de produtos farmacéuticos, que representan respectivamente o 13,5% e o 13,4% das exportacións. No que atinxe ás importacións, o sector de material electrónico: equipos de radio, TV e teleco-

municacións concentra o 35,4% das compras exteriores destes produtos, en tanto que o importe total das compras exteriores de instrumentos científicos acada o 27,96% do total.

O saldo da balanza comercial é positivo dende o ano 2011, reducíndose levemente no último ano ata os 250,4 millóns de euros fronte aos 252,6 millóns de 2022. No último ano os sectores que presentan un saldo comercial positivo máis elevado seguen sendo os de produtos químicos, cun saldo positivo de 299 millóns de euros, e o sector de produtos farmacéuticos, con 62,3 millóns. Por contra, o sector co saldo comercial negativo máis elevado corresponde no último ano ao sector de instrumentos científicos, cun déficit de 86,6 millóns de euros, superando ao sector de material

Proxectos aprobados polo CDTI nas CC.AA. 2022-23

	2023			2022		
	Proxectos	Achega CDTI (en miles de euros)	Orzamento total (en miles de euros)	Proxectos	Achega CDTI (en miles de euros)	Orzamento total (en miles de euros)
Galicia	66	26.557	35.012	65	29.548,7	39.209,5
A Coruña	20	7.235,3	10.299,6	21	7.767,1	10.999,6
Lugo	3	1.257,4	1.575,6	4	1.745,0	2.159,3
Ourense	6	3.006,2	3.727,7	7	3.972,2	5.008,4
Pontevedra	37	15.057,9	19.408,8	33	16.064,3	21.042,2
Total España	1.545	848.472,2	1.165.152,4	1.771	888.698,3	1.252.748,0

Fonte: Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial

5.2.17.

electrónico: equipos de radio, TV e telecomunicacións, con 50,2 millóns de euros.

• Orzamento

Os orzamentos da Xunta de Galicia volven presentar unha medra dos recursos destinados ao investimento para investigación, desenvolvemento e innovación (56), dentro do grupo de función 5 (Producción de bens públicos de carácter económico). No exercicio 2023 o investimento previsto ascendía aos 294,4 millóns de euros, aumentando a 330,2 millóns nos presupostos definitivos para o 2024.

O programa cunha maior dotación de recursos corresponde ao Plan Galego en I+D+i, ao que se destina 199,8 millóns de euros (198,8 millóns en 2023), dos que a Axencia Galega de Innovación (GAIN) xestiona 169,3 millóns de euros, fronte aos 23,5 millóns de euros da Axencia Galega de Calidade Alimentaria. O Plan de investigación universitaria xestionado pola Consellería de Cultura, Educación, Universidade e Formación Profesional, incrementa o seu orzamento ata os 104,1 millóns de euros (89,8 millóns no exercicio 2023), en tanto que o Plan de investigación sanitaria aumenta o seu crédito orzamentario respecto ao ano anterior ata os 26,3 millóns (no exercicio 2023 destináranse 5,8 millóns de euros).

Xunto aos sinalados programas hai que considerar a función de fomento da sociedade da información e do

coñecemento (función 57), que a través da Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (AM-TEGA), concentra no exercicio 2024 un total de 152,1 millóns de euros (155,5 millóns para 2023).

A actividade do **Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI)**, axencia xestora de recursos crediticios destinados ao financiamento de proxectos de desenvolvemento tecnolóxico e innovación entre empresas españolas, rexistra un leve aumento no ano 2022 no número de proxectos empresariais aprobados pero se reduce o orzamento comprometido. Dunha banda, o número de proxectos de I+D aprobados en Galicia aumenta a 66, un máis que no ano anterior, e os fondos comprometidos acadan os 26,5 millóns de euros fronte aos 29,5 millóns do ano anterior. O investimento total destes proxectos aprobados en Galicia ascende ata os 35 millóns de euros, o que significa un 10,7% menos que no ano anterior (39,2 millóns menos).

A nivel estatal, como se desprende dos datos recollidos no **cadro 5.2.17.**, rexístrase unha caída no número de proxectos (-12,8%), pero o financiamento directo do CDTI redúcese en Galicia con maior intensidade, un 10,1% fronte á caída do 4,5% de media no Estado. Asemade, o orzamento total dos proxectos descende un 10,7% en Galicia, fronte ao -7% de caída media no conxunto do Estado.

Atendendo á distribución segundo provincias, nova-

Proxectos aprobados polo CDTI nas CC.AA. 2022-23: distribución segundo áreas sectoriais

	2023			2022		
	Proxectos	Orzamento total (miles de euros)	Achega CDTI	Proxectos	Orzamento total (miles de euros)	Achega CDTI
Aeroespacial	5	3.290,0	2.287,7	5	5.579,3	3.735,4
Alimentación, agricultura e pesca	14	8.433,6	6.938,6	11	5.976,4	4.325,8
Biotecnoloxía	2	652,0	566,8	-	-	-
Construción, ordenación do territorio e patrimonio cultural	2	1.068,8	908,5	-	-	-
Enerxía	1	386,9	215,5	5	3.659,6	2.692,4
Farmacéutico	-	-	-	4	1.497,6	1.187,3
Medioambiente e ecoinnovación	2	1.161,4	962,3	4	1.492,6	1.244,8
Saúde	1	430,8	325,0	1	353,5	247,4
Sectores industriais	19	9.211,1	6.962,8	19	12.974,9	10.370,8
Seguridade e defensa	2	1.151,9	790,4	-	-	-
Tecnoloxía da información e comunicacións	18	9.225,3	6.599,1	16	7.675,6	5.744,8
Total	66	35.011,8	26.556,7	65	39.209,5	29.548,7

Fonte: Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial

5.2.18.

mente Pontevedra é a única provincia onde aumenta o número de proxectos aprobados e ademais a que presenta o maior número de proxectos aprobados e financiamento ao acoller máis da metade dos proxectos e dos orzamentos. En concreto, o 56,1% dos proxectos e o 56,7% das achegas do CDTI en Galicia. En 2023 en Pontevedra aprobáronse un total de 37 proxectos, ascendendo o orzamento total ata os 19,4 millóns de euros, o 55,4% do total galego (as achegas do CDTI sitúanse en 15,1 millóns). A provincia da Coruña concentra o 30,3% dos proxectos aprobados e a achega do CDTI representa o 27,2% do total de Galicia (20 proxectos e 7,2 millóns de euros).

No concernente á distribución segundo áreas sectoriais, **cadro 5.2.18.**, o maior número de proxectos aprobados rexístrase nos sectores industriais e no sector das tecnoloxías da información e comunicacións (TIC), con 19 e 18 proxectos, respectivamente; seguido dos sectores da alimentación, agricultura e pesca, con 14 proxectos. No que atinxe á aportación do CDTI ao orzamento total, esta ascendeu a 7 millóns de euros no caso dos sectores industriais, por diante das TIC, con 6,6 millóns de euros, e o sector da alimentación, agricultura e pesca, con 6,9 millóns.

As axudas máis numerosas, tanto polo seu número de

operacións como polo orzamento dedicado, corresponden novamente ao conxunto de actividades de investigación e desenvolvemento, con 27 operacións e un orzamento aprobado de 15 millóns de euros, sendo a achega do CDTI de 12,1 millóns. A continuación estarían as axudas do programa misións ciencia e innovación, dirixidas a proxectos de investigación precompetitiva, liderados por empresas que perseguen unha investigación relevante que propoña solucións a desafíos transversais e estratéxicos, melloren a base de coñecemento e tecnoloxía na que se apoian as empresas para competir, ao tempo que estimulen la cooperación público-privada, con 7 operacións e unha achega do CDTI de 3 millóns. Estas dúas liñas de axuda concentran máis da metade das operacións e das achegas do CDTI (51,5% e 56,8%, respectivamente) e o 56,6% do orzamento total.

• Propiedade industrial

Un xeito de medir os resultados obtidos polas actividades de investigación e desenvolvemento é a través das patentes rexistradas. O número de solicitudes de invención nos rexistros de propiedade industrial (patentes vía estatal e modelos de utilidade) descendeu lixeiramente ata as 153, cinco menos que no ano anterior, reducíndose tamén o peso relativo de Galicia no total

Estadísticas da propiedade industrial nas CC.AA. 2023

	Solicitudes de patentes	Modelos de utilidade	Diseño industrial	Marcas	Nomes comerciais
Andalucía	164	363	178	7.097	2.517
Aragón	14	86	30	1.121	340
Asturias	19	38	18	800	297
Baleares	11	60	48	1.311	401
Canarias	13	65	75	2.124	973
Cantabria	4	17	9	422	182
Castela-A Mancha	20	74	50	1.243	460
Castela e León	65	209	33	1.759	582
Cataluña	146	455	234	8.296	2.229
C. Valenciana	179	389	233	5.183	1.603
Extremadura	4	28	19	634	187
Galicia	52	101	71	2.142	783
Madrid	265	418	256	11.000	3.385
Murcia	48	100	55	1.335	391
Navarra	29	55	10	544	133
País Vasco	48	114	55	1.767	470
A Ríoxa	3	13	11	426	96
Ceuta e Melilla	-	1	-	71	29
Non consta e estranxeiros	107	184	24	1.491	66
Total	1.191	2.770	1.409	48.766	15.124

Fonte: Oficina Española de Patentes y Marcas

5.2.19.

estatal ata o 3,9%, dúas décimas menos que no ano anterior (**cadro 5.2.19.**).

A diferenza de anos anteriores, o sinalado descenso ven motivado pola caída do número de patentes, que contrasta coa medra experimentada no caso dos modelos de utilidade. Ao longo do ano 2023 rexistráronse en Galicia un total de 52 solicitudes de patentes, 15 menos que no ano anterior, e 101 modelos de utilidade, 10 máis que no ano precedente, o que sitúa a Galicia como a sexta Comunidade Autónoma con maior número de patentes e a sétima con maior número de solicitudes de modelos de utilidade. En relación ao total estatal, Galicia acolle o 4,4% das solicitudes de patentes rexistradas e o 3,6% dos modelos de utilidade.

Ao mesmo tempo, rexístrase un aumento do número de solicitudes de nomes comerciais, marcas e deseños industriais. No último ano rexistráronse un total de 2.142 solicitudes de marcas (15 máis que no ano anterior); 783 nomes comerciais (96 máis que no ano anterior), e 71 solicitudes de deseño industrial, o que supón 23 máis que en 2022.

Sociedade do coñecemento

O orzamento das funcións de I+D+i e da Sociedade da Información e do Coñecemento mantén o seu crecemento, acadando no exercicio 2024 un total de 482,3 millóns de euros, o que representa incremento do 7,2% respecto ao destinado no ano anterior (449,9 millóns de euros). O antedito **cadro 5.2.16.** reflicte que o 41,4% deses recursos, 199,8 millóns de euros, diríxense ao financiamento do Plan Galego de I+D+i, case tres puntos menos que o orzamentado no exercicio anterior (44,2%; 198,8 millóns de euros), superando aos programas de gasto para o Fomento da sociedade da información e do coñecemento, cun orzamento de 152,1 millóns de euros (o 31,5% do total) e da investigación universitaria, con 104,1 millóns (21,6%).

Ademais dos recursos públicos destinados ao fomento da sociedade do coñecemento, un elemento que marca a importancia e saídas profesionais do sector é o volume de alumnado matriculado en ciencias experimentais e técnicas nas universidades galegas. Neste senso, **cadro 5.2.20.**, salienta que no curso 2022-2023 incre-

Alumnado matriculado en ciencias experimentais nas universidades galegas e españolas 2019-23

	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	22-23/21-22
UDC					
Enxeñerías e arquitectura	4.282	4.274	4.210	4.286	76
Ciencias experimentais	701	726	760	752	-8
USC					
Enxeñerías e arquitectura	1.272	1.321	1.386	1.485	99
Ciencias experimentais	2.287	2.347	2.373	2.430	57
Uvigo					
Enxeñerías e arquitectura	4.667	4.610	4.526	4.654	128
Ciencias experimentais	1.175	1.212	1.195	1.198	3
Galia					
Enxeñerías e arquitectura	10.221	10.205	10.122	10.425	303
Ciencias experimentais	4.163	4.285	4.328	4.380	52
Galia / España (%)					
Enxeñerías e arquitectura	5,0	4,9	4,8	4,9	
Ciencias experimentais	5,2	5,2	5,4	5,4	

Fonte: Ministerio de Universidades, *Estadísticas universitarias*

5.2.20.

méntase o alumnado matriculado no sistema universitario galego en enxeñería e arquitectura, que acada as 10.425 persoas, un 3% máis que no ano anterior (303 alumnos e alumnas máis), situándose en 4.380 no caso das ciencias experimentais, 52 persoas máis que no curso anterior (1,2%). Comparado co total estatal, o peso relativo do alumnado galego sitúase no 4,9% e 5,4%, respectivamente.

Os datos proporcionados polo Osimga (Observatorio da Sociedade da Información e a Modernización de Galicia) permiten analizar a situación actual e evolución da sociedade da información en Galicia. O Osimga foi creado por Decreto 21/2010 do 4 de febreiro de 2010 e modificado polo Decreto 57/2013 do 11 de abril; este Observatorio agrupa os distintos parámetros en indicadores da demanda (poboación e empresas), referentes ao nivel de equipamento e utilización de produtos e servizos TIC, e indicadores de oferta (sector TIC e administración electrónica), que fan referencia ao sector empresarial das TIC e á oferta de servizos públicos relacionados coa administración electrónica e a modernización administrativa.

En primeiro lugar, no que respecta aos indicadores da demanda da poboación entre 16 e 74 anos, o último informe reflicte que en 2022 (último dato dispoñible), continúa a mellora do acceso a internet tendo en conta que o 92,7% dos fogares con internet teñen conexión a través de banda larga (92,2% no ano anterior), mentres que se reduce nun punto porcentual o total de persoas de 16 a 74 anos que utilizaron internet no último ano e que adquiriron algún ben ou servizo a través da rede que pasa do 61,7% en 2021 ao 60,7% en 2022.

Os indicadores de demanda correspondentes ás empresas están actualizados ao ano 2023, e o seu valor ven directamente determinados polo tamaño da empresa. Neste senso, dunha banda, case a totalidade das empresas de dez ou máis empregados con actividade en Galicia dispón de acceso a internet contratado (98,2%), situándose esta porcentaxe no 84,9% no caso das empresas de menos de dez empregados. Por contra, descende novamente o peso relativo de empresas de dez ou máis persoas empregadas con actividade en Galicia que teñen páxina web, que se sitúa no 75,7%,

Indicadores da sociedade de innovación de Galicia. Indicadores de demanda

Poboación		2022	2021
Fogares con ordenador		77,8	78,7
Fogares con internet contratado	(% sobre o total de fogares onde reside unha persoa de 16-74 anos)	92,7	92,2
Fogares con acceso contratado a banda larga		92,7	92,2
Persoas que utilizaron o ordenador nos últimos tres meses	(% sobre o total de persoas de 16-74 anos)	96,7	91,2
Persoas que utilizaron internet nos últimos tres meses	(% sobre o total de persoas de 16-74 anos)	89,3	89,4
Persoas que adquiriron algún ben ou servizo a través de internet nos últimos tres meses	(% sobre o total de persoas de 16-74 anos que utilizaron internet)	60,7	61,7
Empresas (10 ou máis empregados) con actividade en Galicia		2023	2022
Empresas con acceso internet contratado	(% sobre o total de empresas)	98,2	98,0
Empresas con acceso internet contratado a banda larga	(% sobre o total de empresas con conexión a internet)	nd	nd
Empresas que teñen páxina web		75,7	79,5
Empresas que compraron a través de internet (último ano)	(% sobre o total de empresas)	34,5	32,8
Empresas que venderon a través de internet (último ano)		28,4	24,2
Empresas (menos de 10 empregados) con actividade en Galicia		2023	2022
Empresas con acceso internet contratado	(% sobre o total de empresas)	84,9	80,3
Empresas con acceso internet contratado a banda larga	(% sobre o total de empresas con conexión a internet)	nd	nd
Empresas que teñen páxina web		23,7	31,0
Empresas que compraron a través de internet (último ano)	(% sobre o total de empresas)	20,0	16,1
Empresas que venderon a través de internet (último ano)	(% sobre o total de empresas)	11,8	12,8

Fonte: Xunta de Galicia. Observatorio da Sociedade da información e a Modernización de Galicia (OSIMGA)

5.2.21.

porcentaxe que tamén se reduce no caso das empresas de menos de dez persoas ocupadas (o 23,7% do total teñen páxina web).

No que atinxe á súa actividade comercial, o **cadro 5.2.21.** amosa que tanto para as empresas de 10 ou máis empregados, como para as de menos de 10 empregados, aumenta o peso relativo de empresas que compran a través de internet, situándose no último ano no 34,5% e no 20% respectivamente. Pola contra, no ano 2023 aumenta o número de empresas de 10 ou máis empregados que venden a través de internet, pasando do 24,2% ata o 28,4%; esta porcentaxe se reduce no caso das empresas de menos de 10 empregados, que pasa do 12,8% no ano 2022 ata o 11,8% do total en 2023.

Os indicadores de oferta do sector TIC (**cadro 5.2.22.**) amosan un novo incremento do número de empresas pertencentes a este sector. Dunha banda, o Observatorio afirma que en 2021 (último dato dispoñible) o número de empresas ascendía a 3.020, un 2% máis que

no ano precedente; sen embargo, rexístrase unha diminución da contribución do sector TIC ao PIB galego, que se sitúa no 2,7% no ano 2021, tres décimas menos que no ano anterior.

Asociado ao incremento no número de empresas, rexístrase tamén no ano 2021 unha medra do 5,1% no número de persoas que traballaban no sector e do 13,9% no volume de negocio, acadando no ano 2022 as 21.803 persoas empregadas e 3.697 millóns de euros de volume de negocio.

Para finalizar, os datos de interacción de persoas coa Administración electrónica reflicten un empeoramento respecto ao ano anterior e indican que en 2022 en torno ao 79% da poboación de 16 a 74 anos interactúa ben para obter información, ben para descargar e enviar formularios cumprimentados, porcentaxes en todo caso, levemente inferiores ás rexistradas no ano 2021. No caso das empresas que realizan trámites administrativos de forma electrónica, as maiores porcentaxes de interacción rexístranse loxicamente nas empresas

Indicadores da sociedade de innovación de Galicia. Indicadores de oferta

Sector TIC		2021	2020
Empresas do sector	(número de empresas)	3.020	2.961
Achega do sector ao PIB galego	(% sobre o PIB galego)	2,7	3,0
		2022	2021
Persoal empregado no sector TIC	(número de persoas)	21.803	20.740
Taxa de emprego respecto total de persoas ocupadas	(% sobre total de ocupación)	2,1	2,0
Empresas do sector TIC que empregan software libre	(% sobre o total de empresas TIC)	84,1	88,1
Volume de negocios	(millóns de euros)	3.697	3.247
		2023	2022
Empresas que realizaron actividades de I+D+i	(% sobre o total de empresas TIC)	54,2	40,1
Empresas que venderon a través de internet (último ano)	(% sobre o total de empresas TIC)	34,7	26,7
Administración electrónica		2022	2021
Persoas que interactúan para obter información	(% sobre o total de persoas de 16-74 anos que utilizaron internet)	79,4	81,9
Persoas que interactúan para descargar formularios		78,2	79,3
Persoas que interactúan para enviar formularios cumprimentados		78,4	79,1
		2023	2022
Empresas de 10 ou máis empergados que interactúan coas Adm. Públicas	(% sobre o total de empresas con conexión a internet)	94,8	nd
(i) para obter información		94,5	nd
(i) para obter formularios		93,4	nd
(i) para devolver impresos cumprimentados	(% sobre o total de empresas con conexión a internet)	90,8	nd
Empresas de 10 ou menos empergados que interactúan coas Adm. Públicas		71,3	nd
(i) para obter información		84,5	nd
(i) para obter formularios		79,6	nd
(i) para devolver impresos cumprimentados		74,4	nd
		2022	2021
Procedementos que se poden iniciar telemáticamente para a cidadanía	(% sobre total de prodedementos que proporciona a Xunta)	68,3	61,4
Procedementos que se poden iniciar telemáticamente para as empresas		39,4	37,7
Axudas iniciadas telemáticamente	(% sobre o total de axudas da Xunta)	100,0	99,4
		2021	2019
Concellos que dispoñen de rexistro electrónico (1)	(% total concellos con sede electrónica)	99,6	97,1
Concellos que dispoñen de sede electrónica (1)	(% total concellos con sitio web)	97,3	96,1
Concellos que dispoñen de pago electrónico (1)	(% total concellos con sede electrónica)	19,4	23,9

(1) Os datos relativos á Administración Local teñen periodicidade bienal.

Fonte: Xunta de Galicia. Observatorio da Sociedade da información e a Modernización de Galicia (OSIMGA)

5.2.22.

con dez ou máis persoas empregadas, de xeito que máis do 90% das empresas de 10 ou máis empregados conexión a internet, teñen algún tipo de interacción coas Administración Públicas por este medio.

